

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 61.
1939. március 17. péntek

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradl Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

Szlovákiát is bekebelezi a német birodalom

Tiso dr. szlovák kormányelnök újabb kérelme a birodalom vezéréhez és kancellárjához — Hitler: „Elfogadom...” — Elmenekült helyéről az ukrán Volosin-kormány — Merénylet kísérelt meg egyik hive Volosin ellen — Hitler és Hácha újabb tanácskozásai — Elhagyta a cseh fővárost a német vezér és kancellár

Teleki Pál dr. magyar kormányelnök bejelentése a budapesti képviselőházban Kárpátalja birtokbavételéről

A pénteki nap az eseményekkel zsúfolt európai politikában újabb fordulatot hozott. TISO dr. szlovák kormányelnök, aki kormánya felhatalmazására német protektorátus alatt kiáltotta ki Szlovákia önállóságát és elszakadását az azóta megszünt csehszlovák központi kormányzattól, az elmúlt nap folyamán felajánlotta az országa önállóságát a német birodalom kormányának. Hitler német vezér és kancellár Tiso dr. ajánlatát elfogadta és ezzel Szlovákia állami önállósága megszűntnek tekinthető, a német birodalmi csapatok megkezdték északra a szlovák területek megszállását. Remény van rá, hogy a szlovákok bizonyos mértékű autonómiát fognak élvezni a német birodalom fenntartása keretében.

Az elmúlt nap cseményei közé tartozik a Volosin-kormány elmenekülése is a magyar honvéd csapatok által birtokbavett Kárpát-Ukrajnáról. Volosinék — hír szerint Máramarosszigetre menekültek, hol merénylet kísérelt meg egyik hive a volt ukrán kormányelnök ellen. Részletes jelentéseinket az alábbi csoportosításban foglaltuk össze:

A szlovák miniszterelnök német védelmet kért és kapott

Prágából jelentik: TISO dr. szlovák miniszterelnök csütörtökön az alábbi táviratot küldte Hitlernek: „A nagy német birodalom vezére és kancellárja iránti bizalmomtól eltelve a szlovák állam az Ön védelme alá helyezi magát. A szlovák állam kéri Önt a védelem elvállalására.”

HITLER birodalmi vezér a következő választ küldte Tiso dr.-nak:

— „Elismerem tegnapi távirata vételét és ezennel átveszem a Szlovák állam védelmét.”

Hitler, Hácha és Chwalkovszky tanácskozása a Hradzsínban

Prága. HITLER birodalmi vezér a Hradzsínban csütörtökön délelőtt kihallgatáson fogadta HACHA volt köztársasági elnököt és CHWALKOVSKY volt külügyminisztert. FRICK német birodalmi belügyminiszter Hitler utasítására Berlinből Prágába utazott, hogy résztvegyen a cseh és morva területek államjogi helyzetének megbeszélésén. A német birodalmi csapatok parancsnoksága Csehország területén különböző erélyes intézkedéseket léptetett életbe. Így este 9 óra után senki sem tartózkodhatik az uccákon. A cseheknek megengedték, hogy cseh nemzeti kokárdát viseljenek. A prágai sajtó megjegyzések nélkül a tények tudomásul vételével ad hirt az eseményekről. A német rendőrök prágai lakásán tartóztatták HAJEKET, a volt cseh sajtófőnököt, aki Benes legjobb hive volt.

A német csapatok előnyomulása Csehországban egyébként mindenütt tervszerűen és simán ment végbe csütörtökön is. Egyetlen ellenállás történt csupán, Místek városkában. Az itteni laktnyában elhelyezett helyőrség ugyanis vonakodott a lefegyverzési parancsok elvégzését tenni. Amikor azonban a német csapatok támadásra sorakoztak fel, kitiűzték a laktnya homlokzatára a fehér lobogót és megadták magukat a cseh katonának. Az ölműtzi cseh polgármestert a német csapatok védőrizetbe vették.

I.

Befejezést nyert

Csehország és Morvaország német annexiója

Rend és nyugalom Prágában

A német csapatok szerdán reggel megkezdtek a bevonulást a cseh és morva területekre, miután még a keddről szerdára virradó éjszakán megszállták Mährisch Ostrau és Witkowitzot. Még az éjjel folyamán számos német katonai repülő érkezett meg a prágai repülőterre. Tegnapi délelőtt érkeztek meg az első motoros osztagok Prága külvárosába. Gépkocsik egymásután újabb különítményeket hoztak. Páncélkocsik vonultak fel az uccákon. A német csapatok egymásután vették birtokukba a fontosabb középületeket, elsősorban a posta és távirat épületét és a nemzetvédelmi minisztériumot. A napok óta tartó hideg időt tegnap hófúvás és hóvihár váltotta fel. Prága

uccáin a német lakosság kitörő lelkesedéssel üdvözölte a német birodalmi csapatokat. Londoni laptudósítók azt jelentik, hogy egyes helyeken Pfuj! kiáltások hallatszottak a tömegből és a csehek a cseh nemzeti himnuszt énekeltek, de összeütközésre sehöl sem került a sor. A német csapatok megszállották a renülöttereket és a repülőgépeket lefoglalták. Prágában teljes a nyugalom.

Az egyik prágai leadóállomást, amely eddig is német nyelven adott le híreket, a németek úgynevezett Volksdeutscher Sender-re nevezték ki, amely a csehországi német lakosság számára ad le híreket. Mindenütt hangszórók állnak és a

prágai leadóállomással együtt öt percenként nyugalomra intik a lakosságot. (Rador.)

A német csapatok bevonulásával helyreállt a rend a volt Csehszlovákiában. A prágai leadó tegnap először Hell Hitler szavakkal végezte be leadásait. Prágában a rendet egyenruhás német rendőrök és SS. osztagok tartják fenn. A város uccáin motoros osztagok és páncélkocsik cirkálnak. Több helyen a megnyugtató felszólítások dacára is kitörtek az indulatok. A csehek egyrésze füttyszóval és felemelt öklökkel tüntetett. Az élelmiszerüzleteket valóságos megrontások és az élelmiszerek néhány órán belül kifogytak a bankok dében bezártak. Az idegen követségek előtt órfási tolongás van, rengetegen akarnak utlevelet váltani. A német kormány elrendelte, hogy további intézkedésig senki sem hagyhatja el a volt Csehország területét és oda senki sem jöhet be.

A prágai rádió közli, hogy Szlovákiában német embert neveztek ki a Hlinka-gárda élére. Egyszersmind közlik a Hlinka-gárdának kiadott rendelkezést, hogy a megszálló német csapatokkal teljes egyetértésben működjenek. Ebből azt lehet következtetni, hogy a németek bevonulnak Szlovákiába is. (Rador.)

Tovább folyik a munka

A német katonai parancsnokság elrendelte, hogy a bezárt bankokat és üzleteket nyissák meg. Az, aki nem folytatja munkáját, szabótörnek tekintendő. Este nyolc után a lakosságnak tilos volt házat és lakását elhagynia.

A Német Távirati Iroda jelenti: Hitler kancellár, mint a német hadsereg főparancsnoka Brauchits tábornokhoz, a német hadsereg fővezéréhez a következő táviratot intézte:

Csehország és Morvaország fontosabb városainak március 15-én, a hadsereg által történt gyors elfoglalása kiterjesztette a birodalom határait, azokra a területekre, amelyek egykor a birodalomhoz tartoztak. A mostoha téli időjárás és az utak járhatatlansága dacára a hadsereg egységei és a légirajok néhány órán belül teljesítették a kiadott parancsokat és elérték a kijelölt célokat. Azok a csapatok, amelyekkel utköző találkozottam, kitűnő benyomást keltettek, dacára azoknak a nehézségeknek, amelyekkel meg kellett

küldeniök. Magatartásukért úgy a tisztéknek, mint a legénységnek hálás köszönetemet fejezem ki

'ADOLF HITLER.'

Hitler német kancellár Prágába való megérkezése meglepetéssel hatott. A Hradsin történelmi jelentőségű termeiben rajta kívül ott tartózkodnak Keitel vezérrezdes, a birodalmi haderő vezérkari főnöke. Ribbentrop külügyminiszter, Stüpnagel altábornagy, főszállásmester, Lamers miniszter, Himler tábornok, a SS. csapatok vezére. Dietrich, birodalmi sajtófőnök és Stuckart ál-

lamtitkár. A német csapatok előnyomulása a tartós hóviharon és a sikos uton tervszerűen folyik. Ezideig semmi surlódás nem történt. A heves hóviharon akcióba léptek a légi haderő osztagai is. Csehszlovákiában és Morvaországban a repülőtereket átvették és ugyanakkor lefoglalták az összes repülőgépeket. A német haderő bevonulásában több léghárító üteg is részt vett. (Rador.)

A Havas ügynökség jelentése szerint a prágai német hatóságok bevezették és távirati és telefoncenzurát a külföldi laptudósítókkal szemben. (Rador.)

Küldöttségek felvonulása Hitler vezér és kancellárhoz a Hradzsiban

Hitler kancellár csütörtök délután fogadta Prága város és a prágai német lakosság képviselőit. Dr. Klafka polgármester a lakosság nevében üdvözölte a kancellárt, akit arra kért, hogy vegye védnöksége alá a várost és a cseh lakosságot. Fitzner tanár alpolgármester a prágai németek nevében mondott beszédet, hang-

súlyozva, hogy az ottani németek a felszabadulás pillanatáig kitartottak örhejükön. A kancellár rövid beszédben válaszolt, megköszönte az üdvözlést és kijelentette, hogy Csehország és Morvaország számára a béke és a kulturális fejlődés hosszú korszaka következik be. (Rador.)

Ribbentrop prágai-beszéde

Prága. (Rador.) Ribbentrop német külügyminiszter a prágai rádióban beszédet mondott s többek között a következőket jelentette ki:

— Arra kényszerültünk, hogy véget vessünk az erőszak ama rendszerének, amely Németország életterének ebben a részében uralkodott és amely állandó veszedelmet jelentett a békére. A csehszlovák államnak nem sikerült az itt élő népek együttélését megszerveznie és a békét megtartania. Németország nem tűrhette tovább a zavargásokat és elhatározta, hogy közel lép a rend biztosítása végett. A történelem

egyébként azt bizonyítja, hogy a német nép rendelkezik olyan tulajdonságokkal, amelyek alkalmassá teszik, hogy ezen a vidéken a rendet megőrizze.

A külügyminiszter ezután felolvasta a nagy-német birodalom nevében életbeléptetett és Hitler kancellár által aláírt új törvényeket.

1 csehszlovák korona — 10 pfennig

Prága. (Rador.) A brünni térparancsnok közölte, hogy egy csehszlovák korona értéke 10 pfennig.

A Memel-vidék következik..?

Berlin. (Rador.) A Havas ügynökség jelentése szerint a memeli vidék népe csütörtökön nagygyűlést tervezett, amely el fogja határozni, hogy az anyaországhoz. A nagygyűlés fel fogja kérni Hitler vezért és kancellárt, hogy nyújtson segítséget a német vidék népének és tegyen meg mindent az azonnali visszacsatolásra, mert a memel vidék lakossága nem hajlandó tovább idegen uralom alatt élni.

Memeli jelentés szerint a Memel-vidék litván kormányzója közölte, hogy a tartományi gyűlést március 25-re összehívják. (Rador.)

szerint a memeli vidék népe csütörtökön nagygyűlést tervezett, amely el fogja határozni, hogy Hitler segítségét kéri és kimondja visszaterését Hitler vezért és kancellárt, hogy nyújtson segítséget a német vidék népének és tegyen meg mindent az azonnali visszacsatolásra, mert a memel vidék lakossága nem hajlandó tovább idegen uralom alatt élni.

kormányzója közölte, hogy a tartományi gyűlést március 25-re összehívják. (Rador.)

A Memel-vidék nem akar erőszakot

Berlin. (Rador.) Hivatalos jelentés szerint a külügyi híresztelése, mely szerint Németország a legközelebbi időn belül a Memel vidéket is be akarja kebelezni, e híreszteléssel kapcsolatban a hivatalos német körök kijelentik, hogy semmiféle közlemény, vagy más jel nem támaszthatja alá azon következtetést, amely szerint Németországnak ilyen szándékai volnának.

A DNB jelentése szerint Neumann, a memeli németek vezetője beszédet tartott, amelynek során kijelentette, hogy erőszakkal nem változtatják meg a jelenlegi helyzetet, azonban folytatják a munkát a követeléseik és jogaik érvényesítésére és megvédésére.

Gajda új megbízatása

A cseh nép vezetőjévé a néhány nappal ezelőtt reaktívák Gayda tábornokot nevezték ki, aki egykor a szibériai cseh légiók vezetője, majd

cseh vezérkari főnök és a cseh fasiszták vezetője volt.

II.

Elérték a lengyel határt a magyar honvédcsoportok

Varsó. (Rador.) A Havas távirati iroda jelenté, hogy a magyar csapatok elérték a lengyel határt.

Volosin és kormánya tagjai Máramarosszigeten!

Máramarosszigetről jelentik: Volosin volt ukrán miniszterelnök és a volt okrán kormánytagjai Máramarosszigetre érkeztek. A volt kormánytagok azt kérték, hogy csatlólják Romániához Kárpátalját teljes egészében. Amikor Volosin a rutén püspökség palotája felé közeledett, egy volt ukrán altiszt támadást kísérelt meg ellene. Ebben azonban megakadályozták és letartóztatták.

A román területre érkező menekültek száma óráról órára növekedik.

A Semnalul a következőket írja: A külügyminisztériumot úgy a tegnapi mint a mai nap folyamán a külképviseletek vezetői állandóan tájékoztatták az utóbbi nemzetközi eseményekről. Ugyancsak tegnap Grigore GAFENCU külügyminiszter kihallgatáson fogadta FABRITIUS bucurestli német követet. Adler THIERRY francia követet, CHIGI olasz követet és TANRIOER török követet. Az elmúlt este GAFENCU külügyminiszter hosszas megbeszélést folytatott VAIDA királyi tanácsossal.

Lengyelországba menekültek a kárpátaljai cseh csapatok

Varsó. A lengyel lapok jelentése szerint csütörtök reggel 8 órakor Kárpátalja-Ukránában a helyzet a következő volt: A magyar csapatok folytatták előnyomulásukat a lengyel határ felé. Egy 40 autóból álló honvéd oszlop a lengyel határ közelében levő Tubolskaba érkezett.

A Stefani ügynökség jelenté: Megbízható forrásból származó értesülések szerint a magyar csapatok csütörtökön délelőtt már csak néhány kilométernyire voltak Husztól.

A cseh hadsereg több különítménye átlépte a lengyel határt, hogy elkerülje a magyar csapa-

Husvétii sportvonat Budapestre

utlevél nélkül csak egy fényképes személyazonosság igazolvánnyal

Aradról indul: április 6-án 10.30-kor. Budapest nyugatra érkezék: d. u. 16.10-kor

Budapest nyugatról vissza indul: április 13-án délután 13.00-kor.

Aradra érkezék: aznap este 20.24-kor.

Az utazás ára lei 1.600

oda-vissza, harmadosztályú vagonokban, számozott ülőhelyekkel. A szálloda és kirándulások költségei lei-ben fizethetők.

Utolsó beiratkozási határidő: március 30-án este.

Beiratkozások a

WAGONS-LITS/COOK

Menetjegyirodában,
Arad, Minorita-palota.

tolkkal való összetűzést. Ezeket az egységeket lefegyverezték és gyűjtőtáborba helyezték. (Rador.)

Nem volt határsértés

Pozsonyban a német és magyar csapatok mozdulataival kapcsolatban riasztó hírek terjedtek el. Az első ilyen hír beérkezése után a kormány tagjai nyomban minisztertanácsot tartottak és Csontos alezredes, honvédelmi miniszter pedig a határbiztonsági szolgálat megerősítése érdekében elrendelte az öt legfiatalabb korosztály bevonulását. Durcsánszky és Tuka a minisztertanács után Bécsbe utaztak, hogy tiszta képet alkothassanak a helyzetről. Időközben változhatnak bizonyultak azok a hírek, hogy magyar csapatok bevonultak volna Kelet-szlovénországba, ezért Durcsánszky és Tuka ma tegnap visszautaztak Bécsből. Mach a rádió útján bejelentette, hogy a német katonaság Bazint, Malackát és a Vág völgyébe több községet megszállt, de célja csak az, hogy leszerelje az ott tartózkodó cseh katonaságot. Mach végül megállapította, hogy egyetlen lengyel és magyar katona sem áll szlovák földön.

Megszűnt Prágában a magyar követség

A Magyar Távirati Iroda jelenté, hogy a prágai magyar követség megszűnt és a követséget konzulátussá alakítják át.

Szlovák-magyar surlódások?

A szlovák hadügyminisztérium a szlovákiai mozgósításról közleményt adott ki: Tekintettel arra, hogy magyar csapatok vonultak be Kelet-szlovákiába, az illetékes tényezők elrendelték ezen a területen az utolsó öt korosztály mozgósítását. A helyőrségben mindenütt a legidősebb szlovák nemzetiségű tiszt veszi át a parancsnokságot és az összes alakulatok az ő kezébe teszik le a szlovák állam iránti hűségüket. Magyar forrásból kijelentették ezzel kapcsolatban, hogy kárpátaljai előnyomulásuk során a magyar csapatok egyes helyeken nem tudták teljes mértékben tiszteletben tartani a határvonalat, a felmerült kérdéseket azonban barátságos szellemben fogják rendezni.

A Reuter ügynökség jelentése szerint hivatalos német körökben cáfolják azt a hírt, hogy Szlovákia területére is benyomultak volna a német csapatok és Pozsonyt elfoglalták. Volosin kérelmére Hitler kancellár nem válaszolt és Kárpátalja-Ukrájna sorsa német beavatkozás nélkül fog eldőlni.

Elhalasztották egy héttel a budapesti mezőgazdasági vásár megnyitását

Budapestről jelentik: A közbejött körülmények miatt a budapesti mezőgazdasági vásárt és tenyésztési kiállítást, amelyet az előző tervek szerint március 28-án kellett volna megnyitni, — egy héttel elhalasztották. Eszerint a budapesti mezőgazdasági vásárt és tenyésztési kiállítást március 29. és április 3-ika között tartják meg. A kedvezmények akkor is érvényesek lesznek és a mezőgazdák számára tartandó előadásokat is egy héttel később a jelzett időpontban megtartják.

Teleki gróf magyar kormányelnök parlamenti bejelentése

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház csütörtöki ülése iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A képviselők csaknem teljes számban jelentek meg és a karzatok is csaknem zsufolásig megteltek. Teleki Pál gróf miniszterelnök emelkedett szólásra és részletes nyilatkozatot tett.

A ruszin nép azzal a kéréssel fordult az utóbbi időben a magyar kormányhoz, hogy élet- és biztonságát szempontjából katonailag haladéktalanul szállja meg a ruszin földet. A magyar kormány intézkedéseire magyar honvédsapatok menetelnek tegnap reggel óta a ruszin földön, hogy eleget tegyenek az ottan lakó nép kérésének.

Hatalmas tapsal és percekig tartó éljenzéssel fogadta a magyar kormányelnök e bejelentését a

képviselőház. Teleki Pál gróf ezután elmondotta, hogy a hadsereg abban a helyzetben van, hogy a legrövidebb időn belül megszállhatja a ruszinföldet és ott a rendet helyreállíthatja.

— Ezzel a magyar hadsereg — mondotta — nem fogja veszélyeztetni egyetlen szomszédállam területét, vagy érdekeit sem. Ezzel azt a földet, amelyhez Magyarországnak életbevágó érdekei fűződnek újból visszacsatoljuk országunkhoz, ön-kormányzatot adva a testvér ruszin népnek. Ugyhiszem — fejezte beszédét Teleki gróf — hogy elhatározásunk az országgyűlés minden tagjának s az egész nemzetnek együttérzésével fog találkozni.

A bejelentés után az elnök hosszabb szünetet rendelt el.

III.

Románia nyugalommal figyeli az események kialakulását Minisztertanács volt Bucurestiben

Bucurestiből jelenti a sajtóminiszteriumi szolgálat: Csütörtökön a kormány tagjai Armand Calinescu kormányelnök elnöklétével minisztertanácsra ültek össze, amelyről a következő hivatalos jelentést adták ki:

„A minisztertanács március 16-án este 6 órakor összeült Calinescu Armand miniszterelnök elnöklété alatt. A minisztertanács meghallgatta a legutóbb történt nemzetközi eseményekről szóló beszámolót, majd több törvényjavaslatot tárgyalt meg.”

Bucurestiből jelentik: A „Timpul” a következőket írja a szlovák és ukrán eseményekkel kapcsolatban:

Ami minket illet, kimagasló érdekünk hogy az állapotok határainknál igazságosan és véglegesen rendeződjenek és egyszer s mindenkorra lecsendesüljenek a veszedelmes zavargások. A bécsi döntőbírósg új elrendezést jelentett és Románia teljes nyugalommal és az érdekeltek népek akaratának tiszteletbentartásával fogadta a szomszéd állam ez új szervezetét.

Tudni véljük, hogy a román kormány most is tökéletes nyugalommal figyeli az események kialakulását. Ha pedig ezek új helyzet elé állítanak minket, a mi kormányunk rajta lesz, hogy ne történjen semmi annak a Romániának szava nélkül, amely minden körülmények között a béke, a rendfenntartás és a megállapodottság tényezőjének bizonyult.

A lapok hozzászólás nélkül közlik a magyar ultimátumot. Az összes lapok között a „Timpul” közli ezt a legfeltűnőbb módon, egész oldalán végigírt nagybetűs címmel.

Az „Universul” a jelentésben kívül több cikkben is összefoglaló és részletező ismertetést közöl az eseményekről. Egy helyen így ír:

A román közvélemény rokonszenvvel fordul a megpróbált csehszlovák nép felé és ószintén óhajtja, hogy minél előbb helyreálljon a rend és a nyugalom. Az események gyors fejlődése egyelőre a tárgyilagos krónikás okosságára készlet bennünket. Ki kell azonban hangsúlyoznunk a meglepetést bizonyos események torlódása miatt, amelyeket senki se láthatott előre.

A bucurestii lapok részletes tudósításokban foglalkoznak azokkal az eseményekkel, amelyek

cseh, morva, szlovák és kárpátorosz földön lezajlottak. *Paologu I.* a félhivatalos „Románia” külpolitikai cikkírója az eseményekhez a következő megjegyzéseket fűzi:

— A folyamatban lévő eseményeket az európai külügyminisztériumokban a legnagyobb figyelemmel kísérik, míg a román kormány éppen úgy, mint külügyminisztere a legszorosabb összeköttetésben áll azokkal a nemzetközi körökkel, amelyek a müncheni és a bécsi határozatokban és egyezményekben érdekeltek és garantáló felek voltak.

Világos azonban, hogy a közeli szomszédállamokban lévő területek esetleges lényeges fizionómiai átváltozására való tekintettel, kormányunk arra fog törekedni — és arra is kell törekednie, — hogy országunk szomszédjaival és barátaival egyetértésben biztosítsa a szükséges biztosítékokat és

Románia törvényes jogait.

Biztosak vagyunk abban, öfelsége *II. Carol* király kormánya tudni fogja, hogy hidegvérűen és határozottan mit cselekedjék, bármilyen körülmények is szülessenek a jelenlegi nemzetközi események lebonyolódásából Románia tekintélyének megvédése és szent jogai szempontjából.

A *Curentul* a következő véleményt fűzi az eseményekhez:

— Románia teljes hidegvérrel szemléli az eseményeket, de ezáltal nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy ezek az események a mi határunkon zajlanak le. Nem engedhetjük meg magunknak azt, hogy mint közömbös szemlélők nézzük az eseményeket, amikor a bécsi döntőbírósg alkalmával megállapított törvényes rendet rombadöntötték.

Románia sohasem hazudtolta meg barátságát Cseh-Szlovákiával szemben. Ma azonban ott már három kormány szónokol és mindegyik a maga hangnemében. A tegnapi nap folyamán a külügyminiszter állandó összeköttetésben volt azokkal, akik a határon túlról tájékoztatással látják el. Ettől függetlenül az a meggyőződésünk, hogy Románia a legréalitásabb szemszögből tekinti az eseményeket. Mi a nemzeti érzelmek jegyében állunk és kérjük a kormányt, használjon fel mindent abban az irányban, hogy a jelenlegi helyzetben csakis olyan megoldás lehetséges, amelyről Románia is elmondhatja véleményét. A mi országunk szava mindig a béke szózata volt.

Uj légügyi egyezmény létesítésére lengyel küldöttség érkezett Romániába

Bucurestiből jelentik: Paul Teodorescu légügyi és tengerészeti miniszter, tekintettel arra, hogy Románia több légügyi egyezménye is igen régi már, s emélfogva nem felel meg sem a fejlődés legújabb fejlődöttségének, sem pedig a re-

pülésügyre vonatkozó újabb nemzetközi egyezménynek, új tárgyalásokat kezdett Lengyelországgal. A lengyel küldöttség már meg is érkezett Romániába, a tárgyalások megkezdésére.

Szükségszerű

lengyel—román—jugoszláv közeledés

Genfből jelentik: A *Neue Zürcher Zeitung* Gafencu külügyminiszter varsói útjának eredményeivel foglalkozva megállapítja, hogy általános felfogás szerint a kisanthoz széthullása után Lengyelország, Románia és Jugoszlávia között automatikusan bizonyos közeledésnek kellett bekövetkeznie. A megbeszélések eredményeként mindkét külügyminiszter kijelentette volna, hogy a jó szomszédi viszony fenntartása és további kiépítése érdekében egymást támogatni fogják. Ez

a határozat elsősorban Magyarországra vonatkozhatott — írja a lap és egyben megállapítja, hogy amiképpen Petrescu-Comnen személyes beállítottsága és politikája a kisanthoz kötött volt és így a kárpátorosz kérdésben a cseh—román közös határ mellett kitarított, ugyanúgy Gafencu külügyminiszter nyilvánvalóan a közös lengyel—magyar határ tervében bizonyos kompenzációs tárgyat lát.

IV.

A szlovák helyzet új fordulatai

Prága. A független szlovák állam 38.500 négyzet kilométer területtel és két és félmillió lakossal rendelkezik. Ezek közül 1 millió 969 ezer a szlovák, a többi német, cseh, magyar és zsidó. A volt Csehszlovákia területe 50 ezer négyzetkilométer, 6 millió 800 ezer lakossal, kik közül 324 ezer német.

A Havas távirati iroda jelentése szerint elismerik, hogy a szlovák kormány kérésére a német csapatok elfoglaltak bizonyos szlovák területeket, egyelőre azonban nem lehet tudni, hogy melyek ezek a területek. (Rador.)

Beran, Sirovy Londonban...

A Daily Telegraph szerint a szerdán Londonba érkezett repülőgép 11 titokzatos menekültje között van Beran volt cseh miniszterelnök és Sirovy tábornok volt hadügyminiszter is. A lap szerint a két volt minisztert megérkezésük után többen látták a londoni cseh követségen. A többi utas között volt a Skoda-művek több vezető mérnöke, akik gyártási titkokat hoztak magukkal. Több angol lap jelentése szerint Prágában nem tudnak felvilágosítást adni afelől, hogy Beran és Sirovy hol tartózkodnak.

Pessimista az angol sajtó

Londonból jelentik: A csütörtök reggeli angol sajtó élesen szembefordul Németország legújabb akciójával. A Times azt írja, hogy „az elnyomatás eme művének megítélésénél már nem lehet erkölcsi szempontokat szemelőtt tartani. A német propaganda a jövőben senkit sem győzhet már meg. A cseh függetlenség megsértése egyben megsértését jelent számos olyan biztosítéknak, amelyet Hitler személyesen adott. Az idő dönti majd el, hogy ez a „fekete-hét” Csehszlovákia új urai számára ragyogó hétnek tekinthető-e. A Daily Telegraph azt írja, hogy a szerdai csehszlovákiai események minősíthetetlenek. A konzervatív lap ezután sajnálatát fejezi ki Chamberlain azon nyilatkozata fölött, amelyet a müncheni konferenciáról mondott. A müncheni szellemet megsértették ez a szellem meghalt és el is temették.”

A párisi *Le Jour* című lapban *Pietry* a következőket írja:

— Ha el is fogadjuk azt, hogy Németország nem állhat meg a megkezdett úton, egy biztos: azt a pontot támadja meg, ahol a legkisebb az ellenállás.”

A lap úgy tudja, hogy a helyzet megváltozása csak abban a pillanatban következhetik be, amikor Anglia és Franciaország a legerősebbnek bizonyul. Ugyanebben a lapban Balby kétélekedését fejezi ki a német fogadkozások fölött és hangsúlyozza, hogy le kell mondani a szóbaejött nemzetközi értekezlet tervéről. A *Figaroban D'Ormesson* a következőket írja:

— Az a hét millió ember, akit Németország most a birodalomba bekebelezett olyan energikus és büszke nemzethez tartozik, amelyet Németország sohasem tudott asszimilálni.

A cikk írója szerint „Hitler hibát követett el és elvesztette a nemzeti-szocialista propaganda legfontosabb alapját.” A *Petit Parisien* annak szükségességét hangsúlyozza, hogy úgy katonai, mint gazdasági, pénzügyi és erkölcsi téren a legnagyobb erőfeszítéseket kell megtenni.

Amerika véleménye

Newyork. (Rador.) Az amerikai közvélemény nagy felháborodással vette tudomásul azt a tényt, hogy Németország 7 millió csehet olvasztott a birodalomba. A reggeli lapok élesen bírálják Németországot, mert elhagyta azt az elvet, amely szerint a német birodalom csak német fajtestvéreire tart igényt. A *Newyork Times* ezeket írja: Most már tudjuk, hogy a szudeták bekebelezése nem volt utolsó követelése Hitler kancellárnak Középeurópában. Joggal állíthatjuk tehát, hogy a németek most kezdik meg újabb akciójukat. Olyan terület került birtokukba, amely sohasem tartozott hozzájuk és amelyet nem is akar a birodalom részévé válni és amelyet csak a fegyverek tulnyomó erejével foglaltak el. A kancellár tönkretette azt az egyetlen hadsereget, amely terveit keresztelte. Ráette kezét Csehszlovákiára anélkül, hogy bárkit is megkérdezett volna és így nyilvánvalóvá váltak a birodalom szándékai.

URANIA premiermozgó TEL: 12-32

Danielle Darrieux ölete legjobb szerepét játsza

„Hajnalhasadás”

VICKY BAUM regénye után készült hatalmas sikeres filmrövek. Rendezte: Henrio Decola (Darrieux férje) Mérsékelt emelt helyárak! 5, 7, 15 és 9.30. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Középeurópa végleg német befolyás alá került

A Havas az eseményekkel kapcsolatban jegyzeteket közöl, amelyben megállapítja, hogy a müncheni konferencia következtében

Anglia és Franciaország tétlenségre kényszerült

és nem avatkozhatott bele a középeurópai eseményekbe. A jelenlegi események következtében Középeurópát úgy kell tekinteni, mint, amely végleg német befolyás alá került

és az angol és francia kormányok már csak azt remélhetik, hogy engedékenységet a német birodalom úgy hálálja meg, hogy mérséklőleg hat a római kormányra.

A francia és angol diplomácia tétlenségre van kárhóztatva

és a mostani válság kitörésekor a berlini angol nagykövet csak arra szorítkozhatott, hogy Ribbentropnál Németország szándékai felől érdeklődött. (Rador.)

Megmozdult újra a diplomácia...

Páris. Tegnap este Bonnet külügyminiszter az Egyesült-Államok és Szovjetország nagy követét fogadta, akikkel megvizsgálta a helyzetet, ezután megbízást adott a berlini francia nagy követnek, hogy érdeklődjék a német külügyminiszternél Németország szándékai felől. Valószínűnek tartják Párisban, hogy a berlini angol nagykövet hasonló lépést tesz.

Jugoszlávia megszerezte Németország barátságát

Jugoszláv mértékadó körök nyugodtan ítélik meg az eseményeket, de visszautasítják azt a téves párhuzamot, amelyet bizonyos külföldi körök Jugoszlávia néhány belpolitikai kérdése és a volt csehszlovák állam problémája között vonnak. Nem szabad elfelejteni — mondják jugoszláv körök — hogy Jugoszlávia már régebbi idő óta megszerezte Németország barátságát, ami be is várt. Remélni lehet egyébként, hogy a mostani fejlemények hozzájárulnak Középeurópa békéjének végleges megszilárdulásához.

A francia külügyi bizottság ülése

zz Szerdán este a francia képviselőház ülése után összeült a kamara külügyi bizottsága. Flandin tiltakozott a háborús pszichózis ellen, amely egyes képviselőknél erőt vett. A Nagybritanniával való egyetértés legjobb eszköze a béke megmentésének. Beszédét azzal fejezte be, hogy az ő kormányának politikája volt az, amely a békét megmentette. Bonnet válaszában részleteket közölt a francia—angol együttműködési megállapodásról és hangsúlyozta, hogy francia Szomáli és Tunisz megvédésére is megtörténtek az intézkedések. A szociálisták nevében Leon Blumnak kellett volna beszélnie. A képviselők elhatározták, hogy végetvetnek a pártviszályoknak a nemzeti erők átcsoportosítása érdekében, tekintettel a külpolitikai helyzetre.

Egy kis front-szemle

Az Ilustrovani Kurier Kodzienni érdekes adatokat közöl a lengyel hadsereg erejéről. Eszerint Lengyelország négy és félmillió jól kiképzett újonccal rendelkezik és háború esetén hatmillió katonát képes mozgósítani. A lengyel repülőgépgyárak havonta 100 gépet állítanak elő s ezidő szerint kétezer repülőgéppel rendelkezik a hadsereg.

A moszkvai pártkongresszus tegnapi ülésén Vorosilov hadügyi népbiztos bejelentette, hogy az állandó szovjet haderő kétmillió főt számlál. A hadügyi népbiztos szerint a szovjet légihaderőt 2 és félszeresére emelik és a határokat mentén hatalmas erődökhöz építik.

Mach Sándor a szlovák önállóságról

Pozsonyból jelentik: A szlovák miniszterelnökség épületében a külföldi és beföldi újságírók bevonásával sajtófogadás volt, amelyen a hírlapírók több kérdést intéztek Mach Sándorhoz, a Hlinka-gárda parancsnokához. Az egyik tudósító megkérdezte a parancsnokot, hogyan értelmezik Hitler védelmét Szlovákia fölött? Szlovákia önálló állam, amelyet Németország is elismert és így nem juthat Csehország sorsára. — hangzott a válasz. Mach Sándor ezután még hozzátette: Eről a kérdéssel különben ma este hivatalos jelentést adunk ki, amely leszögezi, hogy nem igazak azok a hírek, mintha Szlovákiába német katonaság készülne bevonulni.

Párisból jelentik: Politikai körökben izgatott légkört teremtettek a csehszlovákiai események. A törvényhozás folyosóin heves összecsapások voltak a müncheni politika barátai és ennek elleneségei között. Az ellenzék hatalmas támadásra készül a francia kormány külpolitikája ellen és Daladier miniszterelnök személye

ellen is. Kery Nis és Peret képviselők a külügyi bizottságban heves bírálatban részesítették a kormány külpolitikáját. A bírálatok elhangzása után Bonnet külügyminiszter felkereste Daladier miniszterelnököt és vele hosszabb megbeszélést folytatott. A külügyi bizottság ülésének újabb megnyitása után a külügyminiszter most már megnyugtató kijelentéseket tett és úgy tüntette fel a helyzetet, hogy az jobb, mint szeptemberben volt.

Sziccs-gárdisták merénylete

Munkácsról jelentik: Munkácsról ma orobavonatot indítottak Szolymára. A szerelvény Munkácsból nyolc kilométernyire kisiklott. Mint megállapítást nyert, Sziccs-gárdisták a sinek csavarjait kiszédték. Szerencsére komolyabb baj nem történt.

Megkezdte Teleki Ádám gróf a Magyar Népközösség ipari szervezését

A nyomati unitárius elemi iskola ügye — A magyar front-alosztály szervezése Tordán és Dicsőszentmártonban

Marosvásárhelyről jelentik: A Magyar Népközösség keretében megalakítandó országos iparos szervezet, amelynek élén — mint ismeretes — gróf Teleki Ádám áll, megkezdte előkészítő munkálatait. Az első város, amelyet felkeresett, Marosvásárhely volt, ahol az összes iparágak és társulatok elnökei összegyűltek, hogy az országos gazdasági szervezkedés kérdéseiben határozzanak. Elsőnek Bustya Béla iparosvezér üdvözölte Teleki Ádámot és felkérte, hogy ismertesse a Magyar Népközösség feladatát, valamint az ennek keretében felállítandó országos iparos szervezet célkitűzéseit.

Teleki Ádám először Marosvásárhely derék iparosságáról emlékezett meg, kik évszázadok óta mindig becsületesen teljesítették kötelességüket.

— Több éven át tartó utazásaim során — mondotta többek között Teleki Ádám — bejártam Erdély összes ipari városait és szomoruan állapítottam meg, hogy a magyar iparos társadalom teljesen felkészületlenül és szervezetlenül áll. Ez késztetett arra, hogy a magyar iparosság sorsát kezembe vegyem és az irányítást az alkotmány által biztosított keretek között elvégezzem.

Ezután még több ipari kérdéstről adott felvilágosítást Teleki Ádám, akinek — midőn nagy ér-

Budapestről jelentik: A magyar vezérkarl főnök csütörtök este 7 órakor kiadott hivatalos jelentése szerint a Tisza völgyében előrenyomuló honvédsapatok Husztot megszállták. A felderítő ők tovább haladtak. A Borsava völgyében Bilke és Dona irányában menekülnek a magyar csapatok. Volocnál és Vereckénél elérték a lengyel határt.

Az Alsóverecke előtti utelágazásnál az előrenyomuló honvédsapatok mintegy másfélszakasznyi legénységre nagyszámú Sziccs-gárdistával találta magát szemben. Ez utóbbiak heves ellenállást próbáltak kifejteni. A magyarok azonban csel segítségével megkerülték a gárdistákat, akiket ezután hátba támadtak. A Sziccs-gárdisták sok halottat és sebesültet, valamint nagymennyiségű municiót hátrahagyva, elmenekültek. Mindezen kívül 14 foglyot is ejtettek a honvédek.

deklórással hallgatott beszédét befejezte — Bustya Béla mondott köszönetet Marosvásárhely iparosságának nevében.

A község lakói, függetlenül az egyházi főhatóságtól, népes küldöttséggel keresték fel az elmúlt vasárnap Marosvásárhelyen tartózkodó Teleki Ádám grófot és kérték, hogy mint a Nemzeti Ujjászületés Frontja magyar alosztályának egyik tanácsosa, járjon közbe a nemzetnevelési minisztériumnál az iskola újbóli megnyitása érdekében. A küldöttség tagjai előadták azokat az eseményeket, amelyek az iskola bezárásához vezettek.

Teleki Ádám gróf megígérte, hogy Marosvásárhelyről egyenesen Bucureştibe utazik, s néhány napon belül értesíti az egyház vezetőségét közbenjárása eredményéről.

Ugyancsak nagy intenzivitással indult meg a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar alosztályi szervezése Tordán és a megyében. A munka a legkitünőbb eredménnyel folyik és Tordamegye ugresszíván valamennyi községében nagy apparátussal indultak meg a jelentkezések a Frontba való felvételre.

Dicsőszentmártonban is megkezdődtek a szervezési munkálatok, amelyeket Daniel Elemér földművelő, az EGE kerületi felügyelője végez.

Magyar és német tagozatok a bányászati katolikus egyházközségekben

A püspöki hatóság a németek javaslata mellett foglalt állást

Temesvárról jelentik: A temesvári katolikus egyházközségek magyar és német képviselőit kedden este a püspöki palotába nagyfontosságú értekezletre hívták meg, amely alkalommal a közeli egyházközségi választásokra igyekeztek megegyezést létesíteni és külön listával működő magyar és német tagozatok kérdését megoldani.

A közelmúlt napokban a temesvári katolikus egyházközségek német nemzetiségű tagjai részéről az a kívánság jutott kifejezésre, hogy külön listával szándékoznak a jövő hónapban megtartandó egyházközségi választásokon résztvenni

és ezzel kapcsolatosan részletes beadványt is intéztek a püspöki hatósághoz, amely beadványban közölték kívánságaikat olyan irányban, hogy kulturális vagyis iskolai ügyekben az egyes egyházközségek keretén belül külön kulturális tagozatok létesülhessenek.

A tanácskozás a püspöki palota emeleti külön termében folyt le, délután hat órakor kezdődött és végül is a megjelentek elfogadták azt a javaslatot, amelyet az értekezlet vezetősége előterjesztett. A határozat lényege az, hogy az egyes egyházközségek kifelé továbbra is egységesek maradnak és az egyházközségek keretén belül a kulturális érdekeiket külön ápolják. Az előadott javaslat a következő hivatalos szöveget nyerte:

A püspöki hatóság elveben elfogadta a német egyháztanácsosok javaslatát.

Miután a javaslatnak a törvényes elfogadása az alapszabályok megváltoztatását vonja maga után, ezen miniszterileg jóváhagyott alapszabályok átdolgozásáig más megoldást kell találni.

Ideiglenes megoldást képez a következő javaslat:

1. Minden hírlapi vita azonnal beszűntetendő.
2. Az egyháztanácsai választások közös listával történnek. A magyarok és németek 50—50 százalékát kapják az egyháztanácsai mandátumnak, a jelölést a vonatkozó csoportok megbízottai végzik:

3. a választmányban teljes paritásnak kell uralkodnia, amiről a püspöki hatóság is gondoskodni fog.

4. Az egyes nemzetiségek tanácsaiban különálló tagozatokat alkotnak az egyházközségek keretein belül. A tagozatok házi rendjét a tagozatok javaslatára a püspöki hatóság állítja össze:

5. A tagozatok saját egyházkulturális ügyeikben teljes önkormányzattal és önálló vagyongazdálkodással bírnak.

6. Az egyházi szükségletekre vonatkozó költségvetést a közös választmány állítja össze. Ezen költségvetés fedezésére szükséges megadottatást az alapszabályilag előírt bizottságok végzik, amelyekben szigorú paritás örendő meg.

A behajtást a közös választmány szorgalmazza és a befolyó pénzeket arányosan fizeti be a közös pénztárba és a tagozatok pénztárába.

7. A tagozatok gondoskodnak a szükséges kataszter, illetve írásbeli hovatartozási nyilatkozatok kiállításáról és felfektetéséről.

CORSÓ-MOZGO 5, 7.15 és 9.15
Charles Boyer egyetlen idel filmje
„A méreg”
PARAMOUNT HIRADO SZINES MICKY MAUS

Nemzeti gyászpompával temették el Aradon Suciu Ioan dr. kisjenői közjegyzőt, volt minisztert

Az Uralkodó és a kormány is képviseltette magát a végtiszteségen — Mar. ha Alexandru temesi királyi helytartó C. upe Gheorghe dr. tartományi vezérlikár kíséretében vett részt a temetésen

Impozáns módon megnyilvánult őszinte részvét mellett ment végbe csütörtök délután a nemzet halottjának tekintett Suciu Ioan dr. kisjenői közjegyző, volt miniszter temetése. Ófelsége II. Carol képviselőjében Mihailescu ezredes, szárnysegéd jelent meg a szertartáson, míg a kormány részéről Pop Traian miniszter a NUF egyenruhájában érkezett meg a temetésre. Megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartó is Ciupe Gheorghe vezérlikár kíséretében. Már jóval a temetési időpont előtt autók és kocsik sora szállította a gyászoló közönséget a közművelődési palotához, amelynek nagytermében ravatalozniák fel a 76 éves korában elhunyt Suciu Ioan. Fél három óra tájban felsorakozott a kl-vezényelt diszszázad is és nem sokkal később felvonultak a strájerok és premilitárok csapatai is. A rendőrségi szolgálat irányítását Murgau Liviu rendőrkezes vezette. A Kulturpalota belsejébe csak az előkelőseket és a küldöttek tagjait bocsátották be. A vidékről érkezettek a közművelődési palota erkélyén helyezték el a strájer-lányokkal és fiukkal együtt.

A király és a kormány koszorui a katalikon

Suciu Ioan dr. felravatalozása alkalmából a közművelődési palota nagytermének belsejét a gyász komor pompáját kifejező díszes feketé drapériákkal vonták be. A terem közepén helyezték el a nemzet halottjának ravatalát, amelyet hatalmas selyemzástól borítottak be. A ravatal körül csak három koszorút: Ófelsége II. Carol király nagyméretű vörös virágkoszoruját, a kormány fehér és a temesi királyi helytartóság virágkoszoruját helyezték el. A koporsó előtt nyertek elhelyezést az elhunyt érdemrendjei és kitüntetései is. A többi koszorút a Kulturpalota feldíszített előcsarnokában tették közszemlélre. Ezek között voltak a vármegyei prefektúra, a város, a különböző hazafias egyesületek, Kisjenő-járás, valamint a rokonok, barátok, tisztelők tömegének virágos megemlékezései is.

Fél három órakor érkezett meg a Kulturpalotába Magier Andrei dr., aradi görög keleti megyéspüspök, aki nyomban bevonult a ravatalhoz, ahol már felsorakoztak a magasrangú egyházi méltóságok. A város társadalmának vezető egyéniségei közül is rengetegen álltak körül a volt miniszter ravatalát, amelynél négy csendőr állott diszorséget.

A tisztikar Georgescu Petre parancsnokló tábornok vezetésével vonult fel, a bírói kar Ludosan Nicolae törvényszéki főelnökkel az élén jelent meg, az ügyészség tagjai Ionescu S. Petre vezető-főügyész társaságában érkeztek, a csendőrlégió tisztikara Stoichitoiu Constantin alezredes vezetésével érkezett. Mateescu Stefan, a villanygyár vezérigazgatójával élükön érkeztek meg a villanygyár főtisztviselői, a kereskedelmi és iparkamara tisztviselői, míg Platos Ioan, a társadalombiztosító pénztár igazgatója a betegsegélyző tisztviselőivel jelent meg, Păcuraru Octavian munkafelügyelő, a munkafelügyelőség tisztviselőinek kíséretében érkezett. Az orvosi kamarát Moldovan Ioan dr., a kórház igazgató-főorvosa képviselte több orvos élén, az ügyvédi kamara és a közjegyzői kar tagjai csaknem teljes számban képviseltették magukat nagynevű kollégájuk temetésén. A pénzügyi tisztviselők élén Cilibia Vasile pénzügyigazgató jelent meg, a tanári kar Crisan Ascaniu, a Moise Nicoară-liceum igazgatójának társaságában vonult fel. A postatisztviselők Furnica Alexandru postafőnökkel együtt érkeztek. Megjelent a temetésen Babescu Alexa, ny. ezredes, dr. Avramescu Vasile, Márcus Mihail, dr. Avramescu Ovidiu, Nichi Lazar dr., a Kulturpalota igazgatója, a kereskedelmi és ipari társadalom, valamint a pénzvilág színe-java is.

Kevéssel a gyászszertartás megkezdése előtt érkeztek meg a hatósági vezetők. Dobriceanu Mihail ezredes, vármegyei prefektus, Vlad Alexandru tábornok, polgármester, Bejan Romulus dr. és Riscutia Moise alpolgármesterek és a ravatalhoz kísérték Ófelsége II. Carol király képviselőjében érkezett Mihailescu ezredes, szárnysegéd, a kormány képviselőjét: Pop Traian minisztert. Az előkelő vendégeket a hatósági vezetők a Kulturpalota nagytermébe vezették, majd a ravatal mellett elhelyezkedett, mély gyászban levő családtagokat keresték fel és kifejezték az uralkodó, a kormány, illetve a királyi helytartóság részvétét.

A gyász-szertartás

Ponthon három órakor kezdődött meg a temetési szertartás, amelyet Magier Andrei dr. püspök celebrált 24 tagból álló lelkész-segédlettel. Az énekisőretet őt dalárda végezte. Teljes egy órát vett igénybe a gyászszertartás, majd az ima magasztos hangjainak elhangzása után a beszédek sorát Magier Andrei dr. püspök nyitotta meg.

A kormány nevében Pop Traian miniszter bucsuztatta a nemzet halottját s felsorolta érdemeit. A kormányzóság nevében dr. Ciupe Gheorghe vezérlikár méltatta Suciu Ioan történelmi szerepét. Iercan Nerva, a Banca Victoria aradi intézetének vezérigazgatója a Nemzeti Újjászülletés Frontjának nevében mondott utolsó „Istenhozzádót” a ravatal előtt. Bocu Sever dr. volt miniszter Sistorovác, az elhunyt szülőfalujának nevében

bucsuzott el a község nagy szülöttjéről. Id. Ispravnic Sever dr. az aradi és kolozsvári ügyvédi kamara nevében beszélt, míg Popovici Nicolae dr. közjegyző a közjegyző testület képviselőjében szólalt fel. Dr. Vuia Tiberiu vármegyei ügyész az Astra kultúregyesület részvétét tolmácsolta, Medrea ezredes a „Horia” önkéntesek tisztjeinek, altisztjeinek és legénysége nevében vett búcsút az elhunytól. Beszélt még Pona Constantin városi tanácsos és Magier Traian tanár.

Az utolsó új

A megindító gyászbeszéd elhangzása után nyolc sistorováci földműves lépett a ravatalhoz és azt vállukon a kulturpalota előtt álló gyászkoszorra emelték.

Amikor a koporsót vivők Suciu Ioan dr. földi maradványával megjelentek a Kulturpalota bejáratánál, a térségen felsorakozott katonai diszszázad fegyverrel tisztelgett, míg a katonazenekar gyászindulót intonált.

A koporsót szállító gyászkoszóra egyedül csak Ófelsége hatalmas virágkoszoruját helyezték el, míg a hatóságok koszorúit állványokra helyezve, premilitáriusok vitték. A barátok és tisztelők koszorúit három katonai kocsin szállították a temetőbe.

Időközben megalakult a gyászmenet, majd a hat lá által vontatott gyászkoszú Suciu Ioan dr. földi maradványával megindult a temető felé. A gyászmenet élén diszgyenruhás csendőrosztog volt, utánuk a klérus tagjai, majd Munteanu ezredes, Heinrich ay, alezredes, Vartan, Ciorogariu és Popescu ny. kapitányok következtek, akik a volt miniszter kitüntetését vitték, ezután a koszorukocsi, majd a halottkocsi következett. E mellett Babescu ny. ezredes, Popovici ny. kapitány, Mădărin ny. hadnagy és Pop ny. főhadnagy haladtak. A halottkocsit a családtagok, majd Ófelsége a király és a kormány képviselője, Marta Alexandru kormányzó, a helyi hatóságok vezetői, a különböző hazafias és közművelődési egyesületek képviselői és nagy számban előkelőség követte. A strájerok és premilitáriusok után a katonai zenekar haladt, míg a gyászmenetet a diszszázad zárta be.

A menet a Gen. Dragalina-körúton, az I. G. Duca-uccán keresztül az Avram Iancu, General Berthelot, Regina Maria, Regele Ferdinand utakon át a Crisan-úccán, majd a Ghiba Birta-úccán folytatta útját és a Victoriei-úton fordult le a felsőtemetőbe, ahol Pop C. Stefan és Goldiş Vasile mauzoleumai közelében, a város által adományozott diszshelyen helyezték el Suciu Ioan dr. földi maradványait. A frissen ázott sírnál Vlad Alexandru tábornok, polgármester lélekbelemarkoló gyászbeszéde után Văţianu Traian esperes beszélt a koporsóról, majd a vallási szertartás befejezése után a megjelent hatalmas gyászoló közönség őszinte részvéte közepette örök pihenőre helyezték Suciu Ioan dr. holttestét.

A kisebbségi egyházak püspökei a kultuszminiszterrel tárgyalnak az államsegély ügyében

Kolozsvárról jelentik: A kisebbségi egyházak kongrua-kérdése még mindig rendezetlen. Az ügyben az egyházak vezetői ismételten tárgyaltak az illetékes miniszterekkel és ennek során biztató ígéretet is kaptak a jövőre nézve, kivételre azonban mindezekig nem került sor. Nemrégiben Vásárhelyi János református püspök járt Bucurestiben illetékes kormányténvezőknél a református lelkészek államsegélye ügyében. A református püspök dr. Zigre Miklós kultuszminiszter előtt feltárta a református lelkészek súlyos helyzetét és arra kérte a kultuszminisztert, hogy az előző kormányok által megígért államsegélyt az új költségvetési évben utaltassa ki.

Az unitárius lelkészek államsegélye ügyében a héten dr. Varga Béla unitárius püspök utazik dr. Mikó Lőrinc püspöki titkár kíséretében az ország fővárosába, hogy ott az illetékes miniszter-

riumban eljárva sürgesse a késlelkedő rendezést. Varga Béla püspök először dr. Dragomir Silviu kisebbségi minisztert keresi fel, akivel megtárgyalja az unitárius egyház időszerű kérdéseit is és támogatást kér tőle a dr. Zigre Miklós kultuszminiszterrel folytatott tárgyalásai sikeréhez.

Az unitárius püspök dr. Zigre Miklós kultuszminiszternél teendő látogatása bemutató jellegű lesz, de a beszélgetések során Varga Béla fel fogja tární a kultuszminiszter előtt az unitárius lelkészek tarthatatlan helyzetét és kérni fogja, hogy a lelkészek számára előirányzott kongruát ebben a költségvetési évben emeljék fel.

Az unitárius egyház kebelében bizonyosra veszik, hogy a püspök közbenjárása sikerrel jár és ennek eredményeképpen a lelkészek helyzete is jelentősen javulni fog a segélyek felemelésével.

Litvinov megtagadta a halászlati koncesszió megújítását

Kiéleződött a helyzet Japán és Szovjetország között

Tokióból jelentik: Mára tüzte ki a szovjet-kormány 72 halászlaterület árverését, amelyet eddig japán halászlársaságok bírtak bérbe. A többi, a japánok által kijelölt halászlaterület koncessziója március 31-én jár le. A halászlati koncessziók létérdeke Japannak, mely halászlársaságát a szovjetvizekről szerzi be nagyrészt. Tegnap Togo japán nagykövet tárgyalást folytatott Litvinov szovjet külügyi népbiztossal és kérte a kon-

cesszió megújítását, amit Litvinov kereken megtagadott. Most a legnagyobb érdeklődéssel néznek a megtartandó árverés elé. Tokióban kijelentik, hogy abban az esetben ha a koncessziót nem az eddigi japán halászlati társaságok kapnák meg, úgy a japán kormány nem fogja visszatartani tudni ezeket a halászlársaságokat, hogy az engedély megtagadása ellenére is ne folytassák a halászlát a szovjetvizeken. Ez nyílt szakadást jelentene Szovjetország és Japán között.

A temesvári Tábla helybenhagyta az aradi gyermekkórház volt gondnokának és vádlottársának nyolchónapos börtönbüntetését

A Tábla nem adott hitelt Crisan Teodor vallomásának, aki önmagát vádolta egy hat év előtti betörés elkövetésével

Temesvárról jelentik: A temesvári ítélőtábla most döntött Ianota Ioan volt aradi gyermekkórházi gondnok és vádlottarsa, Crisan Teodor bünpörében. Mint ismeretes, 1932. Szilveszter éjszakáján a gyermekkórház irodájában 130 ezer leies lopást fedezték fel. A betörőnek nem tudtak nyomára jutni és a hatóságok arra a feltevésre jutottak, hogy Ianota gondnok sikkasztotta el a 130 ezer leit és hogy sikkasztását palástolja, ő inscenálta a betörést. Ianotát emiatt sikkasztás címén jogerősen két évi börtönrre ítélték. Hat évvel később, 1938-ban jelentkezett az ügyészségen Crisan Teodor paulisi gazdálkodó, aki azt állította, hogy Ianota ártatlan és ő követte el 1932-ben a betörést a gyermekkórház irodájában.

A vizsgálat során Crisan egy ízben visszavonta

vallomását és beismerte, hogy Ianota 50 ezer leit ígért neki, ha magára vállalja a betörés elkövetését. Emiatt az ügyészség Ianota és Crisan ellen büncselekmény elpalástolása címen emelt vádat és a törvényszék ezen a címen fejenként nyolc hónapi elzárásra ítélte a vádlottakat. A táblai tárgyaláson a védelem újlag hangoztatta, hogy Ianotát ártatlanul hurcolták meg hat év óta és az igazí tettes Crisan, aki maga is bevallotta tettét. Crisan kihallgatása során ugyancsak azt állította, hogy ő lopta el a 130 ezer leit a gyermekkórházból. Miután azonban nem tudta bizonyítani, hogy a lopott pénzt mire fordította, a tábla sem adott hitelt szavának és helybenhagyta a törvényszék ítéletét. A tábla döntése ellen a vádlottak felfolyamodást jelentettek be.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 lei || Egy hónapra 70 lei

Egiga a pletyka ellen

A pletyka és rágalom ellen indított hadjáratot Rev. Crainge White, Ipswich vikáriusa. A kis angol városka életét annyira feldúlta a rosszindulatú pletyka, az ártatlanokat is befeketítő rágalom, hogy elhatározta, felveszi vele szemben a harcot az egyik palástjában. — Pletyka és Rágalomellenes Ligába szándékozik tömöríteni mindazokat, akik ellenségei ennek a csunya társadalmi betegségről. A módszer, amelyet követ, nagyon radikális, azt, aki alaptalanul rágalmaz, vagy bántó, kellemetlen állításokat terjeszt, kipelengézi. „Bátor, elszánt férfiakból lelkes csapatot toborozok magam köré — mondja a tiszteltreméltó egy házi férfin. — hogy kiirtsuk a társadalomnak ezt a rákfenéjét. Ha tudomásunkra jut, hogy valaki rágalmazó leányt állít embertársáról, felelősségre vonjuk. Bizonyított be, amit mondtam. Ha nem tudja, vissza kell vonnia — a legnagyobb nyilvánosság előtt. Az ártatlan pletykát épp úgy üldözzük, mint a becsületsértő és rágalmozó állításokat. Tűrhetelessé, hogy megmértelvezzék a levegőt a tisztességes emberek körül és meghurcolhasanak ártatlanokat sötétben buikáló gonosz lelkek”. Amióta megjelent Ipswich vikáriusának felhívása, tömegesen kapja a leveleket az ország minden részéből. Buzdíják, hogy ne tántorodjon meg, harcoljon keményen a csunya betegség ellen, amely százak és ezrek családjai boldogságát, lelki nyugalomát dulta fel. Ipswichben azóta el is ült a rosszindulatú pletyka, Hírek szerint a pletykások hajójegyet váltották és átkelnek az óceánon. Vigvázat. — érdekelt urak és hölgyek — jön a konkurrenca.

— Hadosztálytábornokká léptették elő Iliasevici tábornokot. Bucurestiből jelentik: Iliasevici hadseregfelelős tábornokot Ofelsége udvarának katonai parancsnokát hadosztálytábornokká léptették elő.

— Calinescu miniszterelnök díszvacsorát ad Köburg-Gotha herceg tiszteletére. Bucurestiből jelentik: Armand Calinescu miniszterelnök ma este vacsorát ad a hadügyminisztériumban Köburg-Gotha herceg, a volt frontharcosok nemzetközi szervezete elnökének tiszteletére.

— Királyi helytartók értekezlete a belügyminisztériumban. Bucurestiből jelentik: Bucurestiben a belügyminisztériumban tegnap kezdődött meg a királyi helytartók értekezlete, amelyen az összes királyi helytartóságok vezetői megjelentek. Az értekezleten Baran Coriolan dr. belügyi államtitkár elnökölt, akinek Marinescu Th. vezértitkár segédkezett. Az értekezleten a királyi helytartóságok jövőbeni tevékenységét beszélték meg.

— Cristea Miron hagyatéka az ortodox egyház számára. Bucurestiből jelentik: Cristea Miron az elhunyt patriárka ötműlő lelt hagyományozott arra a célra, hogy ebből az összegből az alakítandó erdélyi görög keleti egyházközségeket támogassák.

— A magyar kormányzó kihallgatáson fogadta a nyilas-mozgalom parlamenti képviselőit. Budapestről jelentik: A reggeli lapok jelentése szerint Horthy kormányzó tegnap kihallgatáson fogadta a betiltott nyilas-mozgalom parlamenti képviselőit. Hubay Kálmánt, Rátz Kálmánt és Hahn Artúrt.

— Stefanescu-Goanga a Rivierára utazik. Kolozsvárról jelentik: Stefanescu-Goanga rektor állapota teljesen kielégítő és minden veszélyen túl van. A rektor most a Rivierára utazik lábadozó szabadságra.

— A Monitorul Oficial március 14-iki számában rendelkezés jelent meg, amelynek értelmében a jövőben azoknak a külföldieknek, akik vándorlás céljából jönnek az országba, a határon be kell jelenteniük fegyverüket és kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy azt elutazásukkor az országból kiviszik. A vámilletéket azonban nem kell letétbe helyezniük. Vámat csak a külföldről behozott és az országban elhasználandó javadékok után kell fizetni. A vadászati engedélyt az illetékes megyei prefektúra adja ki.

— Faruk király huzának esküvője. Kairó. Káprázatos fényvel, keleti pompával ment végbe szerdán délelőtt Risa Pachlavi irani trónörökös esküvője Faruk egyiptomi király huzával. Fafsia hercegnővel. A házassági szerződést huzá helyett Faruk király írta alá.

— Bevezették az olasz nyelvtanítást az egyik kolozsvári leánygimnáziumban. A nemzetnevelési ügyi minisztérium jóváhagyása alapján a kolozsvári „Domnita Ileana” leánygimnáziumban olasz nyelvű tanszék létesítene. Az olasz nyelv — ebben az intézetben — a tanrend szerves részét képezi s így évvégi vizsgát tartanak belőle. A tanszék vezetésével dr. Pignatelli Tommaso-t, a romániai Olasz Kultur Intézet helyi kirendeltségének vezetőjét bízták meg.

Visszaeső bűnös

A „News Chronicle” című angol lap fényképsorozatot közöl az angol királyi hercegnőről, a kis Erzsébet és Margaret Rose királykisasszonyokról. A fényképsorozat egy ponnilló bemutatón készült. A ponnillókat fiatal gyerekek lovagolták és a két királykisasszony nagy lelkesedéssel figyelte az érdekes látványokat. A kis Margaret Rose-nak különösen nagyon tetszhetett a lovasbemutató, mert száját is nyitva jelezte az egyik kép tanúsága szerint, sőt egy felvételen éppen akkor készült róla, amidőn félig nyitott szájába dugta ceruzáját, amellyel a műsort jelölte ki. A kisebbik királykisasszonyt már másodszer „kapták rajta” a nagy angol lapok fotóriporterei ilyesmin. Allg néhány héttel ezelőtt egy balesetleáadásról készült fényképsorozat a közrajongásnak örvendő, mosolygó Margaret Rose-t abban a pillanatban örökítette meg, amidőn kisujját dugta a szájába.

— Elűtötte az autótaxi a futhalozó diákok. Temesvárról jelentik: Stanciu Cornel, a kereskedelmi iskola első osztályának tanulója a pályaudvar közelében lévő forgalmas Duca-uccán futballt játszott, miközben váratlanul elkapta egy autótaxi s a kövezetre vetette. Kosztin Miklós, a gépkocsi sofőre a diákokat a kórházba szállította. Ott megállapították, hogy a gyulaj törést szenvedett. Eszméletlen állapotban fekszik a kórházban.

— Elhopta katonai előképzős társának kabátját. Nagybányáról jelentik: Markovits Sámuel feljelentést tett a rendőrségen, hogy Ladáni Árpád katonai előképzős-társa elhopta kabátját, igazolványával és kétszáz lei pénzzel együtt. Ladáni a lopott kabátot Koltóra szökött. A rendőrség átirata alapján az ottani csendőrség házkutatás alkalmával meg is találta a lopott kabátot. Ladánit letartóztatták.

— Mozi az orvosai rendelőben. Bostonból jelentik: Egy bostoni fogorvos gyermekpáciensei kedvéért érdekes ültást talált ki rendelője berendezésénél. A rendelő mennyezetén fehér vásznat feszített ki és azon kisebb filmeket vetített, hogy gyermekbetegei figyelmét ily módon terelje el a fogkezelés kellemetlenségeitől. Eredetileg négyéves kis fia kedvéért találta ki az ötletet. A kis Jimmyvel lehetetlenség volt boldogulni, de a mennyezetre vetített film egyszerre csodát művelt: a fejét mereven fölfelé tartotta és a kezelést nagyszerűen tűrte. Az ötlet megtetszett a felnőtteknek is. A fogorvos jó erős vetítógépet szereltetett fel, hogy a képeket nappal is látni lehessen és naponta változatos műsorral kedveskedik a fogorvosi székben ülő pácienseknek. A befektetés megérte a költséget, mert a fogorvos rendelőjének forgalma pár hónap alatt többszörösére emelkedett.

Szerencse

— Látod, milyen jó, hogy ilyen pedáns vagyok. Elhoztam az összes alkatrészeket és most rögtön megjavíthatjuk a kocsit.

— Tizennégy és félmillió dollár hitelt kér Roosevelt a Panama-csatorna megjavítására. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök az amerikai kongresszustól 14 millió 700 ezer dollár renvül hitel megszavazását kérte a Panama-csatorna megjavítására.

— Felmentették a közel 900 ezer lei kártérítés megfizetése alól a szatmári pénzügyigazgatót. Tudósítónk jelenti: Galiu Dumitru szatmári pénzügyigazgatót a pénzügyminisztérium 895 ezer lei kártérítés megfizetésére kötelezte, egy, még nagyváradi működése alatt történt adóbcasafásból kifolyólag. A csalásban vétkes tisztviselőket a bíróság elítélte, az állam veszteségeért azonban a pénzügyigazgatót tette felelőssé a minisztérium s őt kötelezték a kártérítés megfizetésére. A pénzügyigazgató megfelebbezte a pénzügyminisztérium határozatát s a szatmári törvényszék most megtartott tárgyaláson megsemmisítette a határozatot. Az indokolás kimondja, hogy Galiu Dumitru annak idején megfelelő ellenőrzést gyakorolt s a tisztviselők büneijért nem terheli felelősség.

— Halálraégetett egy szerelőmunkást a rövidzárlat lángja. Bucurestiből jelentik: Kedden négy munkás dolgozott a Nemzeti Színház előtti földalatti magasfeszültségű transzformátor-fülkében. Egyikük, Popescu Gh. Luciu rövidzárlatot okozott s az előcsapott lángok halálra égették. A többi három munkás megmenekült. Az áramzavar következtében a város egy részében hosszú ideig több üzem szünetelni volt kénytelen.

— Új telefon-találmány. Rómából jelentik: Egy Marcello Creti nevű fiatal technikus olyan telefonkészüléket talált fel, amelyen egyszerre többen több másik számmal beszélhetnek.

— Vesztésben szenvedett ki Kolozsváron egy hatéves csikszeredaj fiúcska. Kolozsvár. Megrendítő gyermektragédia történt Csikszeredán. Dani Károly hatéves székely fiúcskát vesztett kutyája marta meg. A gyermeket a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították, itt azonban három heti kínos szenvedés után meghalt. A kisfiu három héttel ezelőtt udvarukon játszadozott, amikor a nyitott kapun át behorant egy idegen kutyájú. A kisfiu meg akarta menteni házőrző kutyáját s ezért követ dobott a kutya felé. A kutya nekirohant, letépette és arcát több helyen megsebesítette. Jajveszékeltetésére szülei és a szomszédok segítségére siettek és a vesztett állatot jelölték. A gyermeket szülei Kolozsvárra vitték s ott a Pasteur-intézetben kezelés alá is vették, három hétre beszállítása után azonban meghalt.

— Reményi — és nem Reményik! Budapesti jelentés számolt be arról, hogy Reményik Sándor, az ismert erdélyi költő szem-műtétnek vetették alá és elvesztette szemvilágát. Ujabb jelentés szerint fatális névcsere történt, amennyiben a műtétet nem Reményik Sándoron, a hírneves erdélyi költőn, — hanem Reményi Sándor nagyváradi újságírón hajtották végre.

Gondos feleség munkából hazatérő urát Diana sóborszesszel várja.

— Itélet egy bokszei verekedés ügyében. Az aradi törvényszék negyedik tagozata ma hozott ítéletet egy bokszei verekedés ügyében. Dehelean-fivérek az uccán rájámadtak Godan Teodor és Saveta testvérpárra és a véres verekedés következtében ma vádlóként állottak a törvényszék előtt. Dehelean illet háromhavi elzárásra ítélték, míg Dehelean Vasilel felmentette a törvényszék.

— Ismét Magyarországon van a Kálmáncsehi Kódex. Budapestről jelentik: A XV. századból származó Kálmáncsehi Kódex, a magyar középkor egyik legpompásabban illusztrált kézírata, amely 450 éven keresztül külföldi kolostorok könyvtárait ékesítette, néhány hét óta ismét Magyarországon van. Eddig a Magyar Kereskedelmi Bank safejében őrizték, most azonban a Magyar Nemzeti Múzeum kívánságára átszállították a Magyar Nemzeti Országos Széchenyi könyvtárba, ahol a közönség is megtekintheti.

— Négy liter cujkát ittak meg bánatukban, majd szénegázzal megmérgezték magukat. Ramnicul Valceaból jelentik: Nicolae Florentin és Aurel Florentin Pietrari községbeli legények szerelmesek lettek Maria Muresanuba. A két testvér többizben kérte a leányt, hogy válasszon közülük. A leány azonban demont játszott és mindkét fiut bolondította. Vasárnap a két testvér elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Hogy a szerelem nagy gyötrelmeit könnyebben elviseljék, megittak négy liter cujkát, majd egy tálon vasalószőnetet gyujtottak meg és bezárva ajtót, ablakot, lefeküdtek. A két flu apjának bucsulevelet írt és mikor az öreg Florentin megtalálta a bucsulevelet, rögtön fiaj szobájába rohant. A zárt ajtót feltörte és a szengázótól már eszméletlen állapotban levő két fiát szekérre rakva, behajtotta a valceai kórházba, hol a két öngyilkos jelöltet ápolás alá vették. A cujka és a szerelem áldozatainak állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Elmozdították állásából Schmidt Ottót a világhírű sarkkutatót

Moszkvából jelentik: A népbiztosok tanácsa elmozdította állásától Schmidt Ottó professzort, a világhírű sarkkutatót, aki a szovjet orosz tudományos akadémia helyettes elnöke volt.továbbá az „északi viziták hivatalának” vezetője. Utódja Papanin, az ismert sarkkutató lett.

Schmidt professzor eltávolítása óriási meglepetést keltett és élénken rávilágít a Szovjet vezető körében uralkodó intrikákra. A szovjet propaganda éveken keresztül Schmidt professzorról, mint a világ egyik legnagyobb tudósáról beszélt. A professzor megkapta a legmagasabb kitüntéseket és vezetője volt a hadászati és politikailag is rendkívüli fontosságú „északi viziták hivatalának”. Ezek a viziták az Északi Jeges-tengeren keresztül Szovjetországot összekötötték a Távolkelettel és a hivatal vezetése már ezért is politikailag szintén nagyjelentőségű volt.

Schmidt professzor utódja, Papanin sarkkutató, már 1937 óta, amikor visszatért egyik északsarki expedíciójáról, intrikált Schmidt professzor ellen és most sikerült is neki az eddig ünnepelt professzort megbuktatnia.

— Olba zárta az udvarlót és csak 5000 lei ellenében engedte szabadon a megcsalt férj. Az egyik bharmezvebi községben élt éveken keresztül jó egyetértésben feleségével Popa Anastasiu gazdálkodó. Tavaly Popa szerencsét próbálni a Regábba utazott. Itt névtelen levelet kapott, mely szerint távollétében Pitea Ilie remeci gazda jár a felségéhez. Popa rögtön vonatra ült, hazautazott és feleségénél találta Piteat. Alaposan összeverte, majd összekötözte kezét-lábát és bezárta a disznóúthba, és csak úgy akarta elengedni, ha tízezer leit fizet. Hosszas alkú után 5000 leiben megegyeztek. Az ügyletről tudomást szerzett Pitea felesége is, aki Popát zsarolásért feljelentette a nagyváradi ügyészségen, amely vállalta a vádat. A törvényszék a férj becsületében megsértett Popát 2000 leire ítélte. Az ítéletbíráló előtt Popa a következőket mondta: „Meg kellett büntetnem azt, aki így bánt velem és ne higgyék a bíró urak, hogy az én becsületem csak 5000 leit ért.” A bíróság nem tette magáévá „az asszonyért pénzt” elvét és helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

HEGEDÜ

Irtá: BABAY JÓZSEF

Odaadtam tegnap a szivem,
De benn hagytam minden derűt,
Csináljanak, csináljanak belőle
Egy pióc, piros hegedűt...

S vigyék el néha, hogy ha kész,
Nem fog már szivnek látszani,
Pedig tudom, pedig tudom szerelmem,
Máznak fogsz rajta játszani...

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonos Segélyező Egyesülete f. év március 14-én tartotta meg rendes évi közgyűlését az Iparos Otthon gyűléstermében. Ez alkalommal letárgyalták és elfogadták az 1938. évi számadási zárlatot és az 1939. évre készített költségvetési előirányzatot. A vezetőség évi jelentésében részletesen kitért az elmúlt évben végzett teendőkre és megjelölte, hogy az egyesület vagyoni helyzete az okszerű gazdálkodás folytán örvéndetesen gyarapodott. Miután a régi vezetőség megbízatása lejárt, a közgyűlés egyhangúlag Măcelar Mihail választotta meg az egyesület elnökévé. Titkos szavazással a következők lettek megválasztva: alelnökök lettek Alexandru Badovits és Ioan Sperneac, ügyész dr. Romul Cotioiu, titkár Romulus Ivan, pénztárnok Francisc Cziczka, ellenőrök Bánffy Ákos, Körösi Mihály, Györgyi Mihály, Riefler Pál, Károlyi Gyula és Major Ottó, helyettesek: Svidran Mihai és Szerey Ottó. Választmányi tagok: Anton Stupariu, Antalffy István, Bányai Géza, Brutyó András, Bartl Aladár, Dénes Albert, Elekes Ignác, Faragó Gyula, Hajas Illés, Mánzat Ilie, Nagy István, Nagy József, Caba Aurel, Pap Ioan, Kondor Sándor, Korányi Lajos, Tolnay György, Ponnécz Gáspár, Oláh Imre, Sebes Ede, dr. Silviu Moldovan, Liptay Mihály, Sărăndan N., Sárkány Antal és Wendt Manó.

— Természetjárás. Az Erdélyi Kárpát Egyesület Czáran-osztály kirándulása. I. F. hó 18-án: indulás a 2 óra 30 p. villanyossal. Utvonat: Liváda—Spiroch—menedékház, másnap vissza. Vezető: Timkó Ernő, II. Indulás vasárnap reggel 7 óra 55 perces villanyossal. Ut vonalat Radna kiindulással a vezető adja meg. Vezető: Szabó János. A kirándulásokat csak kedvező idő esetén tartjuk meg. A husvétl ünnepekre szervezés alatt a Paring felett fekvő Suriánra (2061 mtr.) egy gyalog és egy sítura.

— Minden ember megvizsgálhatja önmaga képességét. A sikernek, az érvényesülésnek első feltétele, hogy tisztába jöjjünk egyéni képességeinkkel. Egy ilyen mindenki által könnyen élvezhető rendkívül érdekes tépessévizsgát közöl Tolnai Világlapja legújabb száma.

Az aradi posta dilemmája:

Felelős-e az ügyfél, ha a tisztviselő téved — és ha igen, miért nem..?

Aradváros közönsége körében, főképpen a kereskedelmi és iparvállalatok részéről egyre sürűbben hangzanak el panaszok a posta különös eljárása miatt. Ugyanis egy posta alkalmazott keresi fel időnként a vállalatokat, illetve azokat a magánosokat, akik táviratot adtak fel az aradi postán és közli az illetőkkel, hogy a felvétel végző tisztviselő tévedett a szavak összehasonlásánál és így a díjtétel kiszámításánál is. Ezt később az ellenőrzés során megállapították és a tisztviselőt meghíányolták, aki viszont nem hajlandó vállalni a különbséget és ezért a posta most felszólítja a feladót, hogy egyenlítsse ki a különbséget. Kis papírszelet nyújt át a postai alkalmazottnak, amelyen a fizetendő összeg — 2—3—10 Lei — szerepel. Ezzel az eljárással kapcsolatosan a panaszok több irányúak. Így elsősorban azt kifogásolja a közönség, hogy a postatisztviselő hibájáért a feladót teszik anyagiilag felelőssé, holott sehol a világon nem rendszer az, hogy már elintézett ügyletről kifolyólag utólagosan felmerülő felszólamlásokat a felek figyelembe vegyenek. A feladónak nem áll módjában ellenőrizni, hogy vajon tényleg történt-e olyan természetű mulasztás, amely azután a kevesebb feladási díj megállapításához vezetett, hiszen ezen az alapon bármikor és bárkinek ki lehet küldeni ilyen fizetési felszólítást és az illetőnek egyetlen joga van csupán: hogy eleget tesz a felszólításnak. Hangsúlyozzák azok, akik ezt az eljárást sérelmezik,

hogy a posta ültessen olyan tisztviselőket a táviratfelvételi helyekre, akik hiba nélkül képesek elvégezni munkájukat és ha ezt nem tudják, akkor vállalják az illetők az anyagi felelősséget.

A panaszokat illetően kérdést intéztünk az aradi posta igazgatóságához, ahol Furnică igazgató kijelentette, hogy az eljárás szabályos és indokolt is. A helyzet az, hogy a gyakran kisebbségi nyelveket nem beszélő tisztviselők éppen a nyelvismeret hiánya miatt követnek el hibákat a szavak összehasonlásánál, vagy az, hogy szándékosan egybeirt idegen szavakat nem vesznek észre. A postaigazgató szerint különben azokban az esetekben, amikor utólagos hiányt állapítanak meg, jogában állana eljárást indítani a feladók ellen azon a címen, hogy meg akarták károsítani a postát (?), a maga részéről azonban az előzékenyebb eljárást választotta és az utólagos bevételezés rendszerét vezette be.

Mindenesetre különös a mód az alkalmazott hibának ilyen módon való áthárítása. Utóvégre a közönség, amikor adót fizet és lerója a postai díj-szabást, valóban megkívánhatja, hogy olyan tisztviselők álljanak rendelkezésére, akikkel egyszerű akadálytalanul megértetheti magát, amikor olyan fontos elintéznivalóról van szó, mint például a posta — ami az egész világon nemzetközi —, valamint azt is, hogy munkájukat kifogástalanul végezzék a tisztviselők.

— A Kölcsey Életiskola ma esti előadója Dömötör László építész-mérnök, a kulturfőrténet nagy érdekeségeket és gazdag tanulságokat tartalmazó utján fogja végigvezetni a Kulturpalota kistermének heti látogatóit. A világtörőalom tényezői a multból a kárvánut és a karavánserényi, a jelenben az autosztrada és az autós hotel. A modern technika csodás munkákkal kapcsolta össze a két végletet. Dömötör László egyórási előadásában az Életiskola hallgatóit meg fogja ismertetni azokkal az alkotásokkal, melyek a mai ember számára megszűntették a földi távolságokat és nehézségeket. Dömötör mérnök a technikai haladás utján mindig biztos és tanulságosan szórakoztató utivezető. Este 9 órakor indul, bizonyára sokan lesznek a velemenők. Jegyváltás nincs.

— Zürichi tőzsdezárlat: Páris 11.65 és fél, London 20.60, Newyork 439 és hétnyolcad, Brüsszel 74, Milánó 23.13, Amszterdam 233.40, Berlin 176.35, Szófia 340, Varsó 83.

— A KÖLCSEY EGYESÜLET VASÁRNAPI IRODALMI ELŐADÁSA közbejött akadályok miatt későbbi vasárnapra marad. Az egyesület kelő időben fogja értesíteni tagjait az elmaradt előadás megtartásáról.

— Rovottmultu betörőt fogott az aradi rendőrség. Az aradi rendőrség detektívjei elfogták Harmat György 37 éves cipészegedét, aki megrögzött betörőként ismeretes a bűnügyi hatóságok előtt. Harmat tegnap délután betörést kísérelt meg Micorescu Elena aradi lakosnő, Elena-téren levő házába. A betörőt azonnal leleplezték és az előhívott rendőrségi közlegeknek sikerült ártalmatlanná tenni. A központi rendőrségen, ahová Harmatot előállították, kiderült, hogy a betörőt az aradi törvényszék a közelmúltban öt évi börtönbüntetéssel sújtotta és őrizetbevétele érdekében a bíróság elfogadási parancsot bocsátott ki ellene.

Barátnők

— Mondhatom drágám, hogy leánykoromban én voltam Pentelén a legszebb lány.
— Elhiszem, édesem, de azóta ott is lényegesen javultak az állapotok.

— Hunyadi Sándor: „Havas napok” c. darabja a tavasz ebredését harangozza be a Színházi Magazin ut számában. Tengernyi kép vetíti élénk Budapest tavaszodó arcát, a párisi tavaszi idegenforgalom nagy szenciációját: a Folies Bergere ut, nagy, milliókba került revüjét: a Madame la Foliet, a párisi és pesti diva: hazak tavaszi kollekción és főleg a Színházi Magazin tavaszi üdvöskéjének, a 9 éves kis költőnek, Horváth Idának színházi levelét a gyermekszínházról, Bónyi Adorján, Zsigray Julianna, Egyed Zoltán magvas cikkei mellett külön szenciációja a számnak a nagy képes riport a tragikus hirtelenséggel elhunyt Eszterházy Ferenc gróf tatali ünnepi boldog heteiről. A mozibajáró közönséget őszintén felvilágosítja a hét filmjeiről a „Csillagos Filmkritika”. Tavasz ebredését jelzi a szinte gőzerővel megindult futball szezon is, amelynek eseményeiről bő, képes riport számol be. Sport-, konyha-, rejtély-, humor- és divatrovat, regény, külön gyermekmelléklet ékesíti a Színházi Magazinok ezt a számát is.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszerház, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15—10.)

DANCIU gyógyszerház, Piata Mihai Viteazul 13. (Tel.: 15—78.)

BERNÁTH gyógyszerház, állomással szemben, BERGER gyógyszerház, Saguna-ut.

Bársony kötöttáruháza a Neuman-palotában!

— ELMARAD EGYELŐRE AZ ARADI DALOSKÖR JUBILÁRIS HANGVERSENYE. Beszámoltunk arról, hogy az aradi Dalos Kör március 14-én ünnepeli meg fennállásának 15 esztendősi jubileumát. Iletékes helyről szerzett értesüléseink szerint az aradi dalos-ünnep, amely országos jellegűnek ígérkezett, a közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmarad. A Dalos Kör jubileumi ünnepeinek dátumát majd annakidején a napilapok után hozzák a nagyközönség tudomására.

— A tornaegyesület turista-osztálya vasárnap reggel az 5 órai villamossal munka-turát indít a livádai emlékmű körüli parkirozásra és faultetésre. Felkértenek a turisták, hogy ásó, lapát és kapával felszerelve minél többen jöjjenek. Vezető: Glück László. Vasárnap délután az iithonmaradottak részére szórakoztató séta-túra az ujaradi hídtól végig a töltesen a temesvári hidig. Pihenő a Halászcserében. A turán részt vesz a mandolin-gitar-zenekar is. Vezető: Grumás Károly.

— RÉSZEGEN ÁT AKARTA USZNI AZ OCEÁNT. Az angol légi felfedező egy 19 éves úlonca tévedésből át akarta uszni az Atlanti Óceánt. Thomas Booth az első szabadnapján túlságosan felöntött a garatra. Hazatélémenet a sürű ködben eltévedt és sehogysem tudta megtalálni kaszárnyáját. Egyszerre csak valami vízpartján találta magát. Közvetlenül a laktanya mellett egy kis catak folyik, így az úlonca nem nagyon keresgél hidat, hanem nekivágott, hogy átgázoljon a „partakon”. A beszéltelt fiatalember szorgalmasan gázolt a vízben, majd kénytelen volt uszásra fogni a dolgot, de csodálatosképpen még mindig nem ért partot. 16 óra hosszat uszott már, amikor ereje kezdte felmondani a szolgálatot. Most már kétségbeesetten segítségért kiabált. Szerencséje volt, mert a nagy köd ellenére megtalálta egy kis halászgöyös. Az úlonca csak a halászmestertől tudta meg hogy jó három kilométerre volt már a parttól — utban Amerika felé.

SCALA

NAGYFILMEK SZÍNHÁZA / TELEFON: 20-10.

Keltős sláger premier!

1. RAMON NOVARRO

2. MARX TESTVÉREK

1. „A SEJK” Keleti tár,nyu filmretek

2. „Boirány a szá.lóban” vizjáték

FOX JOURNAL.

6. 7. 16. 9. 15

Uj templomot épít Erdőhegyen a község református magyarsága

Hogyan folyt le a másfél százéves régi templomépület lebontása?

Kisjenő—Erdőhegyről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Az erdőhegyi reformátusok meghatározó ünnepség keretében bucsuztak el a lebontásra ítélt templomuktól, amelyben 154 esztendeig fohászko-dott Istenhez a község lakossága... Március 6-án reggel 8 órakor Erdőhegy és Kisjenő lakos-sága kivétel nélkül megjelent még egyszer utoljára a templomban, ahol elhangzott a bucsuzó ima, — felzendült az Istent dicsőítő zsoltár. Ezután fényképezőgéppel megörökítették az ősi templomot és a bucsuztatásra összegyűlt tömeget, végül a lelki-pásztor jelt adott a bontási munka megkezdésére.

Ledől a templomtorony...

A lebontásra ítélt templomtoronyból először elvitték a két harangot, amely 154 éven át ezüstös-csengő szóval délben és a halovány kék alkonyathat Isten végtelenségére figyelmeztette a hi-veket. A két harangot a Kulturház udvarára szállították, ahol a nagyobbik egy haranglábon csendül meg majd mindaddig, amíg az új Istenháza felépül. A templom berendezésére került sor: kivitték a szószéket, az Ur asztalt, a padokat stb., két nap múlva nem maradt más csak a csupasz fal, a köépitmény. Ezután kezdődött meg a bontási munkálat legérdekesebb része: az öreg roskadozó templom tornyát egy darabban döntötték le. Biztonságos távolságból hatalmas tömeg bámulta, amidőn a munkások láncokkal és csigákkal a földre döntötték a templomtoronyt: homlokegyenest zuhant előre és a bádogtető csucsán lévő csillag mélyen a földbe furódott.

A rendkívül érdekes jelenetnél fényképezőgépek kattogtak és a hívek szeme könyveléshadt: a megszokott kedves kis templom csakhamar örökre eltűnt a föld színéről.

A bontás során kétségtelenül kiderült, hogyha

a templomot nem bontják le idejében — váratlanul könnyen összeroskadhatott volna. A megmaradt csupasz falakat is könnyűszerrel döntötték le a munkás kezek. Három-négy méteres részekre osztották alá és ezek megfeszítésével nyomták a földre a máltott falakat. A régi kis templom helyét most már csak hosszú széles kőtömb jelzi...

Az erdőhegyi református parochia mellett jelenleg csak téglahalmok, homokdombok, meszes-gödörök vannak. A régi templom eltűnt örökre — hogy helyet adjon az új Istenháznak, amely csak késő ősze készül el, hogy felcsendülhessen ismét: „Erős várunk nekünk az Isten...!”

A ledöntött templom rövid története

Az Aradi Közlöny tudósítója a templom lebontásával, illetve ujjaépítésével kapcsolatban kérdést intézett Nagy Zoltán református lelkészhez, aki a következőket mondotta:

— A több, mint másfél százados templomot pontosan 1784. május 27-én kezdték építeni. Jellemző a hívek lelkesedésére és hitbuzgalmára, hogy az alapletétel után hat hónapra, november 14-én már felszentelték és felcsendülhetett az Istent dicsőítő zsoltár a templom falai között. Annakidején az ünnepi szentbeszédet Szoboszlav Gergely lelkész mondotta el.

Erdőhegy—Kisjenő református hívei késő őszi, az új templom felépítéséig, imaházban fohászolnak. Az új templom nemcsak befogadóképességében, hanem szépségében is messze felülmúlja majd a régi templomot, amelyet rozogása miatt kénytelenek voltak lebontásra ítélni...

Gratológus-automatát talált fel egy budapesti kereskedő

Budapestről jelenik: Nem mindennapi találmánnyal lép a nyilvánosság elé Kendi Miklós budapesti kereskedő azon sajtóbejelentésén, amelyet ma délutánra hívott egybe az egyik budapesti kávéházba. Kendi Miklós, nyilván Kerpelen Farkas nyomán haladva, a sakközépgépnymóá feltalálta a — gratológus-automatát!

Vándor-gratológussá „képez át” a találmány

— Mától kezdve mindenki grafológizálhat — mondja nekünk a fiatal kereskedő, akinek a Belvárosban lakóberendezési vállalata van. — Ime nyitva az ut mindenki előtt: olvassa ki a kézírásból embertársa jellemét, a kézírásban megnyilatkozó tulajdonságait. Csaknem azt mondhatnám — ha ez a téma nem volna olyan szomorú, — hogy aki nem tudja magát másra átképeztetni, legyen vándorgrafológus a külföldön, az automatát le lehet fordítani idegen nyelvre, megél bejötté addig, amíg jobb kereseti lehetőségre nem akad. A vízbeálló a szalmaszálba is kapaszkodik...

— De tulajdonképpen miről is van szó?

Kendi Miklós bemutatja a készüléket. Huszonegy ártetszó lemez, rajta rejtélyes hieroglifák.

— Nem vagyunk egyiptológusok — jegyezzük meg. — nem tudjuk az ábrákat megfejteni.

— Arra nincs is szükség — feleli. — Az ártetszó lemez mögé közönséges kartont tesznek. A jelek értelmeztet kapnak. Az ábrák alatt számokat lát. Itt a kulcs: 179 dominánssal. Az egyes dominánsokat még tovább részletezem s így körülbelül 600 emberi tulajdonságra találkozik magyarázatot. Megfejtettem ezzel a legnormálisabb ember írását éppen úgy, mint Haarmann, a hannoveri tömeggyilkos írását is!

— Hogyan képzeli találmánya jövőjét?

— Kérem, tudom én, hogy a grafológiát nem én találtam ki. Azt már Michon abbé 1873-ban rendszerbe foglalta. Ő előtte is ismerték már a meghatározható írás jeleket — a dominánsokat, — de az abbé alapította meg a rendszert. Azóta az ő rendszerét variálják s ma már a grafológiáról elismerik, hogy reális tudomány. Azóta a lélekben is fejlődött s ma már ismerik az írásjelek lélektani összefüggéseit.

— Ugyanez az írásjel más és más műveltségi fokon különböző embereknek más és más jelenthet — jegyezzük meg.

— Ugy van, mást jelent egy kultúremlőnek és mást egy primitív embert. Ennek ellenére állítom, hogy mechanikai grafológiám, amelyet mindenki könnyen kezelhet, választ ad a legfontosabb kérdésekre.

— Ön kereskedő, mint jutott ahhoz, hogy ezzel a kérdéssel ilyen behatóan foglalkozzon?

— Emléklapos tiszt vagyok s román szednél szolgáltam, ahol a levelek cenzurázását bízták rám. Románul nem tudtam s így a dominánsokból következteltem a jevelíró indulataira, emberi tulajdonságaira. Azóta szüntelenül foglalkoztat ez a kérdés!

— Csak a kivándorlókra gondolt, amikor az „automatát” elkészítette?

Az élet döntő elhatározásait megkönnyíti

— Szó sincs róla! Ennek óriási szerepe lehet az üzleti életben, amelynek alapja a bizalom kell, hogy legyen. Tehát egy névalárás nagyfontosságú lehet. Hogy a grafológia, mint kiegészítő tudomány, milyen fontos a kriminalisztikában és az orvostudományban, azt mindenki tudja. De nézzük a magánéletet. A multkor a feleségemmel láttunk egy darabot a Pesti Színházban. A címe ez volt: „Az asszony és az ördög”. Ebben az asszony kénytelen legintimebb titkait közölni valakivel, mert problémáját nem tudja megieíteni. Így van ez az életben, amikor egy féltett, fontos levelet, amelyetől egy életre szóló elhatározások függnek, nem tud valaki helyesen megieíteni. Ezentúl a mechanikai grafológia megkönnyíti a döntő elhatározásokat... Én nem tulzok, nem hirdetem a hölgyeknek, hogy: „nem szédkít el önt többé”.

De az bizonyos, hogy a mechanikai grafológiának az életben mindenki hasznát veheti...

— Lemezeim iránt a külföld erősen érdeklődik. Bizonyosra vehetem az eddigi tárgyalások alapján, hogy nyolc nemzet nyelvére ültetik át legközelebb a mechanikai grafológiát.

Az már bizonyos, hogy lemezeim ott lesznek a new-yorki világiállításon is...

— Azt hiszem, külföldön a nyomozó hatóságok is igénybe vehetik majd a készüléket. Reményem van arra, hogy a Scotland Yard is vásárol belőle. Hiszen ezzel minden detektív operálhat. És az emberismeret olyan tudomány, amellyel az ember haláláig dolgozhatik. Hasznát vehetik nem-detektívek is.

Letartóztatták a szatmári pénzügyigazgatóság pénztárnokát

Szatmárról jelenti tudósítónk: Beszámoltunk arról, hogy a nagyváradi tábla óvadék ellenében szabadlábra helyezte Kuk Jenőt, a szatmári pénzügyigazgatóság pénztárnokát, aki több mint egy millió lejt sikkasztott az állam pénzéből. Kukot a törvényszék három és fél évi fogságra ítélte. A nagyváradi bünygyi tábla táviratilag utasította a szatmári ügyészséget, hogy Kuk Jenőt tartóztassa le. Az ügyészség az utasításnak eleget tett és Kukot bekísérték az ügyészség fogságába.

Husvétii sportvonat Budapestre

Csak egy személyazonossági igazolvánnyal!

Oda

Aradról indul április 6-án 10 óra 30 perkor Budapest nyugatira érkezik d. u. 16.10-kor

Vissza

Budapest nyugatiról április 13-án 13 óra. Aradra érkezik aznap este 20 óra 24 perkor

Részvételi díj oda-vissza fenntartott számított helyeken 1600 lei.

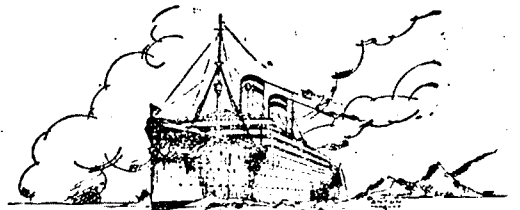
Jelentkezési határidő: március 30-án este.

Beiratkozás:

EUROPA menetjegyiroda Sándor könyvkereskedésben

Lengyel butorgvár házában

Telefon: 15—11.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat minden csütörtökön

HAMBURG BÓL NEW YORK BA

Southampton és Cherbourg érintésével a „New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és „Deutschland” gyorsgőzösökkel.

Nem gondolná, hogy ayllt tengeren van...

A Frahm-féle egyensúlyozó készülék a hajó nyugodt mezejét biztosítja. A kényelmes kabinok, a változatos izléssel berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját, miért utaznak mindig a mi hajóinkon? Mert ígéreteinkeket a valóság még messze felülmúlja...

Üdülési és látogatási utazások

AMERIKÁBA minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Linie

Információkkal szívesen szolgál a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R. képvisellete

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.

Telefon 10-86.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Az aradi Városi Színházban 1939. március 17-én este
9 órakor Tanase revüszínház nagvsikerű

„Tanase Istambul“

56 gyönyörű képből álló revüjét adja elő.
Jegyek a Hírátírás Díceozana-ban kaphatók.

SPORT KÖZLÖNY

A csehszlovák állam megszűnése miatt megváltozik a Középeurópai Kupa játékrendje

„Kis Középeurópa Kupa“ alapítására tett ajánlatot a magyar szövetség és Románia hozzájárult — Az új vándordíjat a Középeurópa Kupa rendszere szerint játszanak le és Románia valószínűleg a második és harmadik helyezettel vesz részt

Bucuresti. Az a történelmi jelentőségű fordulat, amely Csehszlovákia felbomlásához vezetett, a sportban is érezteti hatását. Természetesen most — amíg Csehország végleges államformája nem tisztázódik és nem dől el, hogy miként szerveződik meg a cseh sportélet — még korai lenne mérleget állítani. Annyi azonban máris bizonyos, hogy az alig néhány nappal, ezelőtt kisorsolt Középeurópa Kupa mérkőzésekben a legjelentősebb változások lesznek, mert hiszen több mint bizonyosra vehető, hogy a cseh csapatok nem vehetnek részt a mérkőzésekben.

Amennyiben a csehek kiválnak, akkor két helyüket a román és jugoszláv bajnokság második helyezettei kapják. Érdekes javaslat érkezett a ro-

mán labdarúgó szövetséghez. A magyar szövetség közli tervezetét, amely szerint a jelenlegi Középeurópa Kupából kimaradt csapatok számára vándordíjat létesítenek „Kis Középeurópa Kupa“ címen. A nagy Középeurópa Kupa küzdelmeiben résztvevő államok vennének részt ugyanolyan arányban: tehát Olaszország, Magyarország, Cseh-szlovákia 2—2, Románia és Jugoszlávia 1—1 csapattal vesznek részt. Tekintettel arra, hogy Cseh-szlovákia sorsában azóta jelentős változás állott be, valószínű, hogy nem vesz részt és így nyolc csapat oszlik meg a négy nemzet között, vagyis Románia a bajnokság második és harmadik helyezettjével játszanék. Románia szövetsége hozzájárult a javaslatához.

Változatos és izgalmas küzdelemben döntetlent harcolt ki a magyar csapat Párisban

Franciaország—Magyarország 2:2 (1:1)

A Parc de Princes stadionjában 30.000 néző előtt került sorra a két ország válogatott mérkőzése, amelyen a magyar csapat várakozáson felül szerepelt és értékes döntetlent harcolt ki a nagyra tartott francia csapattal szemben. Az angol Lewington bíró síjelére így állt fel a két együttes:

Franciaország: De Rui—Vandoren. Mattler—Bourotte. Jordan, Diagne—Aston, Ben Berek. Courtois, Heisserer, Weisskopf. — Magyarország: Szabó—Korányi, Bíró—Lázár, Sárosi III, Balogh—Szánthó, Zsengellér, Kolláth, Kiszely, Gvetvai. Nagy tramban indult a játék és az első percek elfogódottsága után a közönség biztatására a franciák támadnak és a 15 p. Ben Berek nagyszerűen eltalált lövéseivel szemben Szabó tehetetlen (1:0). Két perc múlva ragyogó összkjáték után Kiszely kerül jó helyzetbe és lövése nem téveszt célt (1:1). Kolláth két pompás lövését védi a francia kapus, Weisskopf pedig két ízben is csak az oldal hálóba tud lőni.

Szünet után a 4 p. Kolláth kerül pompás helyzetbe, de bombáját De Rui kiüti, 3 perc múlva pedig Szánthó beadása után Kolláth hagy ki nagy-

szerű helyzetet. A 10 p. Szánthó beadását Kolláth balra játsza, ahol Kiszely kapja a labát és közelről védhetetlenül küldi hálóba (2:1). Zsengellér fejését a francia kapus pompásan menti, majd Kolláth akaszt meg több támadást lesállításával. Ben Berek és Courtois lövéseit Szabó fogja, Weisskopf pedig nagy helyzetből fölé vágja a labdát. A franciák most erősen szorongatnak, két eredménytelen szögletet is érnek el, majd a 42 p. Aston ivel labdája elszáll Bíró felett és a kiugró Courtois Korányi és Szabó mellett a hálóba küldi az egyenlítő gólt (2:2). Egy perccel a befejezés előtt Zsengellér 18 méterre a kaputól Vandoren felvágja, a megítélt szabadrugást Zsengellér lövi, de De Rui védi.

A francia csapatban a védelem kitűnő, a fedezetsorban Diagne, de főleg Jordan, elől pedig Aston és Ben Berek a legjobbak. A magyar védelem is feladata magaslatán állott, főként Bíró volt kitűnő. A fedezetsor szorgalmas, a csatársorban pedig csak Zsengellér játszott végig jól. Lewington jól bíraskodott.

Olimpiai tarka hiradó Helsinkiből

Olimpiai emlékpénzek — Repülőjáratok Helsinki—Stockholm között — Női rendőrség az olimpián — Mulató-parkot létesít Helsinki városa

Helsinki. A finn nemzeti bank elhatározta, hogy az 1940. évi olimpia alkalmából 50 márkás ezüstérmeket hoz forgalomba. Az érmeiket korlátozott számban adják ki, a gyűjtők számára majd különleges értéket jelentenek.

Az olimpiai játékok tartama alatt naponta külön sport-légi járatok fognak közlekedni Helsinki és Stockholm között. Ezzel lehetővé teszik majd, hogy a svéd üzletemberek, akik hosszabb időre nem hagyhatják el helyüket, egy-egy versenyre átrepüljenek Helsinkibe és még este visszatérhetnek Stockholmba. A svéd repülőjárat irodájában még a múlt héten megkezdtek az előjegyzéseket és már az első napon 137 utas jelentkezett. Ha tekintetbe vesszük, hogy az olimpiai játékokig

még több mint egy év van hátra, nyilvánvaló, hogy csak erősen sűrített járatokkal tudják majd a hatalmas forgalmat lebonyolítani.

A finn belügyminiszterium egyébként elhatározta, hogy az 1940. évi olimpia idején női rendőrség is fog működni Helsinkiben. A női rendőrök kiképzése angol mintára történik és az angol női rendőrség intézményének tanulmányozására több rendőrfelügyelő már el is utazott az angol fővárosba.

Helsinki városa az olimpiára érkező százezer idegen szórakoztatására a koppenhágai Tivoli, a berlini Luna park, a bécsi Práter és a budapesti Városliget mintájára szórakoztató, mulató-parkot létesít, amelyet a stadion közelében építenek fel és ahol a közönség a versenyek izgalmaival vidám hangulatban oldhatja fel. A mulató park a „Tivoli“ nevet kapja és az építkezési költségekre huszmillió finn márkát szavazott meg Helsinki város vezetősége.

O Ügyészségi feljelentéssel végződnek a vasárnapi futballbotránnyok. Az AAC sporttelepén vasárnap lebonyolított Hakoah—Gaiana mérkőzés közben a játékvezető által kiállított Jakab Károly Juventus játékos, arcon rugta a Hakoah intézőjét, Grieshaber Dezsőt, az Olimpia-pályán pedig Reinhardt Istvánt, az Unirea intézőjét bántalmazták a magukról megfélemezett szurkolók. Mindkét esetben — szövetségi engedéllyel — a botránnyokozók ellen a sértettek feljelentést tesznek az ügyészségen.

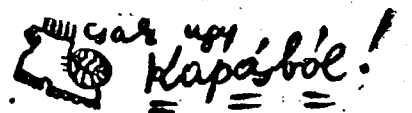
Favoritgyőzelmek az ifjusági bajnokságban

Az ifjusági bajnokság vasárnapi fordulóján általában az esélyesek győztek és így a multheti sorrendben csak lényegtelen eltolódások adódtak. Az eredmények: Astra—AAC 4:2, Gloria—Fortuna 5:0, AMTE—ATE 3:1, Egyetértés—Transilvania 3:1, Banatul—Tricolor 3:0, Hakoah—Gaiana 3:0, Olimpia—Unirea (utóbbi nem jelent meg, tehát 3:0). A táblázat a vasárnapi forduló után így fest:

1. Astra	16	14	1	1	66	19	29
2. AMTE	16	12	2	2	70	18	26
3. Gloria	15	11	3	1	41	12	25
4. ATE	16	11	—	5	62	29	22
5. Olimpia	16	10	1	5	57	31	21
6. Egyetértés	16	7	2	7	41	41	16
7. Banatul	16	7	2	7	33	42	16
8. AAC	16	7	1	8	45	50	15
9. Fortuna	16	6	2	8	30	38	14
10. Unirea	16	5	2	9	38	53	17
11. Hakoah	16	4	1	11	24	51	9
12. Tricolor	15	4	—	11	26	60	8
13. Transilvania	16	3	—	13	21	42	6
14. Gaiana	16	1	1	14	19	87	3

Október 21 és 22: a magyar válogatottak—romániai játékának időpontja

A magyar szövetség tanácsa keddi ülésén foglalkozott a magyar A. és B. válogatott csapatok romániai szereplésével. Mint ismeretes, a magyar válogatottak elmúlt év októberében kellett volna Bucurestiben játszania. Az akkori nemzetközi politikai helyzet miatt ez a vendégszereplés elmaradt. A magyar szövetség most úgy döntött, hogy a magyar B. válogatott október 21-én, míg a nagyválogatott október 22-ikén játszik Bucurestiben.

Budge Donald első newyorki, Perry ellen vívott mérkőzése alkalmával fölényesen győzte le az egykori wimbledoni bajnokot. Budge 6:1, 6:3, 6:0 arányban biztosította győzelmét.

Kalróban az asztali tenisz világbajnoki tornán a női versenyt meglepetésre Depetrisova nyerte Pritzk ellen, akit 21:19, 17:21, 16:21, 21:19, 21:9 arányban győzött le. A férfi egyes döntőjébe Vana és Bergmann kerültek.

Newyorkban az amerikai fedettpálya bajnoki versenyen az 1500 méteres síkfutásban Glena Cunningham 3 p. 54.6 mp.-es idővel győzte le ellenfeleit. Ugyanitt a belga Mostert 4 p. 04 mp.-el a hatodik helyen végzett.

O Poppenné Ziszovits Lenke Gusztáv svéd király ellen teniszezett a Rivierán. Poppenné Ziszovits Lenke, a jelenleg legjobb román hölgyjátékos is résztvevő a nagy rivierai teniszversenyeken és ezek során abban a kitüntetésben részesült, hogy Gusztáv svéd király ellen is játszhatott egy egyes mérkőzést.

Megerősítette a temesvári Tábla az aradi özvegyasszony rabló- lakójának kétévi fogházbüntetését

Temesvárról jelentik: Az elmúlt év tavaszán Foch Péter munkanélküli szabólegény szobát bérelt Kiss Anna aradi özvegyasszony külvárosi házában. Az albérlő fiatalember egyik éjszaka valami különös zörejre riadt fel álmából és a szoba ajtójához osonva meglepődve látta, hogy a szegénynek hitt özvegyasszony a padló felfeszített deszkája alá egy pénzzel telt bádogdobozt rejtett. Másnap, amidőn az özvegyasszony templomba ment, behatolt a háziasszonya bezárt szobájába, felfeszítette a padlót és ellopta a bádogdobozt, amely 150 ezer lei készpénzt és családi ékszereket rejtett magában. Foch Péter szakmányával Bucurestibe menekült és az özvegy feljelentése után csak három héttel sikerült letartóztatni, amikor az ellopott pénzből csak 50 ezer lei volt meg. A többi pénzt felemészítette a vidám élet s az alkalmi cimbrák. Fochot visszakísérték Aradra, ahol a törvényszék az elmúlt ősszel két évi fogházbüntetéssel sújtotta. A temesvári törvényszék felebezés folytán most tárgyalta az ügyet, s mivel a vádlott már büntetett előéletű, a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

Olesó lakásra nincs gondia,

ha megszáll a

METROPOLE-ban
PESTEN, VII. Rákóczi-ut 58.

Kényelmes, meleg-folyóvízes
TELFONOS SZOBÁK P. 5-től.

Remek konyhával, válogatott fajborokkal,
hangulatos cigányzenével várja kedves
vendégeit a volt miskolci D O C O G O.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megkezdődtek az aradi munkakamara szakmai továbbképző tanfolyamai

Carpinisan Romulus ipari liceumi igazgató irányítása mellett folynak a tanfolyamok

Az aradi ipari liceumban megtartották a munkakamara által rendezett szakmai továbbképző tanfolyamok megnyitó ünnepségét.

Nemrégiben megemlékeztünk róla, hogy az aradi munkakamara az iparosok és munkások szakmai továbbképzése érdekében esti tanfolyamokat rendez, amelyeket Carpinisan Romulus mernök, az ipari liceum igazgatójának szakavatott vezetése alatt tartanak meg. A miniszterium a munkakamara tervéhez hozzájárult és a miniszteriumi engedély birtokában sor kerülhetett a tanfolyamok megrendezésére. A tanfolyamokra a munkakamara 260 ezer lejt áldoz, amiből 160 ezer lejt a műhelyek bérlete és a személyi kiadás, 100 ezer lejt pedig a beszerzendő modern szerszámok ára. Az esti tanfolyamok tartama négy hónap.

A megnyitó ünnepségen Albu Simion munka-

kamarai elnök mondott beszédet és ebben utalt arra, hogy az inasok segélyezésén, valamint az iparosok számára történt szerszám-kiosztásokon kívül a munkakamara rendkívüli fontosságúnak tartotta a szakmai továbbképző tanfolyamok megvalósítását.

Carpinisan Romulus, az ipari liceum igazgatója felolvasta az esti tanfolyamok programját, majd pedig Vlad Alexandru tábornok polgármester köszönetét fejezte ki a munkakamara kezdeményezéséért.

A tanfolyamokon közel kétszáz jelentkező vesz részt. A gyakorlati kérdéseken kívül rendkívül nagyfontossággal bír, hogy a tanfolyamon a résztvevőket elméleti oktatásban is részesítik a könyveléssel és főképpen a helyes kalkulálással kapcsolatban.

Németország és Olaszország tengeri iránt érdeklődik

Az utóbbi napokban erős kereslet nyilvánult meg Németország és Olaszország részéről tengeri iránt. Ennek a keresletnek következményeképpen több mint hétezer tonna tengerit kötöttek le a román piacon és előreláthatólag még egyszer ilyen mennyiségre történik kötés. Ezek az üzletkötés-

sek annál nagyobb érdeklődésre tarthatnak számot, mert a közelmúltban csupán Angliába, Belgiumba és Hollandiába szállítottunk tengerit.

Buza iránt szintén fokozottabb kereslet nyilvánul meg különböző országok részéről.

GABONAÁRAK

Az aradi piacon a buza mázsájának ára 390, míg a tengeri ára 320 lejt. A búsági gabonapiac az irányzat langya és a piac üzletlensége miatt a tengeri buza mázsája 390, torontáli buza 395, tengeri 330, zab 460, tavaszi árpa 420, miharmag 328, napraforgómag 400, tökmag 50 lejt mázsánként.

Bucaresti gyomra

Egy most közzétett kimutatás szerint Bucaresti lakossága az elmúlt esztendőben 100 millió kg. kenyert, 50 millió kg. húst, 20 ezer vagon fozelékot és 4 ezer vagon gyümölcsöt fogyasztott el.

Tisztázzuk a kérdést:

TERMELŐ. Azok a termelők, akik nem kereskedők — a pénzügyminiszterium 1938. május 7-ikén kelt 55.161. számú utasítása értelmében — nem kötelesek számlákat kibocsátani és azokat felülbélyegezni, még akkor sem, ha az eladás hatóságok részére történik. A pénzügyminiszterium 370.485. számú 1938. november 17-ikén kelt rendelete alapján a termelők mentesülnek az 1.40 százalékos proporcionális adó fizetése alól is, ha buzát, tengerit, árpát, rozst, malátát közvetlenül adnak el a hatóságoknak. Ezt a kedvezményt azonban csak akkor élvezhetik, ha felmutatják az adóhivatal — egyébként bélyegmentes — igazolását arról, hogy a szállítást saját termésükből eszközlik.

KISKERESKEDŐ. Az üzleti könyvek láttamozása alkalmával valóban külön kérvényt kell kiállítani a napló és külön kérvényt a leltár láttamozásával kapcsolatban. A kérvényre 9 lejt bélyeget kell alkalmazni, ezen kívül pedig 100 lejt bírósági bélyeget kell leróni. Egy kiskereskedő részére ez természetesen jelenős terhet jelent, nem marad azonban más hátra, mint az illetékes érdekképviselet útján közbenjárni annak érdekében, hogy mentesítsék a kiskereskedőket a fenti illetékek alól.

IMPORTŐR. Abban az esetben, ha valamely számla kiegyenlítése annak kiállítása utáni időpontban, esetleg több részletben is történik, köteles a befolyt összeg után felülbélyegzett nyugtát kiállítani. Ha az összeg utólagos átvételét magán a számlán, vagy annak hátulján nyugtázná, szintén köteles nyugtabélyeget alkalmazni.

— Milyen másolókönyv vezetésére kötelezi a vállalatokat a május 1-én életbelépő új kereskedelmi törvény. Megírtuk, hogy az új kereskedelmi törvény másolókönyvek tartására kötelezi a vállalatokat, amelyben minden üzleti levelezésüket időrendben bemásolni kötelesek. Ezzel kapcsolatban az Ugir kérdést intézett az igazságügyminiszterhez és az igazságügyminiszteriumtól a következő választ kapta: A másolókönyvnek bekötött, átfűzött és számozott lapokból álló könyvnek kell lenni, amelybe az összes levelezések időrendi sorrendben vezetendők be. Olyan dosszió, amelyben szabadlapokból álló levélmásolatokat fűznek össze, nem felel meg ennek a célnak. A választ február 25-én 19.449. számú levél-küldete be az igazságügyminiszterium.

Hustermékek szállítása a CFR-ra. A vasutak vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint a közönség használatára rendelt hus vasuti szállításánál állatorvosi bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy az állat levágásakor egészséges volt. Huskészítményeknél a bizonyítványt az az állatorvos bocsátja ki, akinek ellenőrzése alatt az üzem áll, feltéve, ha az üzem székhelyén vasútállomás van. Ha azonban a szállítmány más helységről kerül a vasuti állomásra, úgy a származási hely illetékes állatorvosának bizonyítványa csak a vasútállomásig érvényes és a vasuti állomás székhelyén illetékes állatorvos adja ki a szállításhoz szükséges bizonyítványt. Nem kell bizonyítvány vágott szárnyasoknál, huskonzervnél, vadaknál, halaknál — ha azok egy darabban kerülnek szállításra, zsirnál és a 25 kilogrammot meg nem haladó saját fogyasztásra rendelt húsnál. Hentesárkák és huskészítmények, amelyek a földművelésügyi miniszter engedélye alapján működő gyárakban készülnek, 50 kilogramig szállítási (állatorvosi) bizonyítvány nélkül vasutra adhatók. Egyszerre több 50 kg-os csomag nem adható fel.

Kamarazeneest a Zsidó Kulturházban

Szerdán este a kulturház publikuma előtt új összeállításban mutatkozott be az egyénenként már jól ismert zsidó kamaragyűttes. Ezuttal kimondottan intin kamarazenét hallottunk, amely úgy a műsor összeállításában, mint a szereplők összeválogatásával kitünően sikerült. A heggedűt Epstein Tibor, a Párisból nemrég hazakerült Thiabeud-tanítvány kísézte, a csellostímet Freimann Sándor, a zongoránál pedig I. Schafan karnagy ilt. A műsor szólószámokban is gazdag volt, melyeket Kardos Marika interpretált. Az első műorszám egy Mozart-trió, melyet ez a fiatal együttes kedvesen és finoman hozott, tökéletes összjátékkal, nagy sikert aratott. Szép vonalvezetés, biztonság és hatásos felépítés az egyes tételek közt, ez jellemezte játékkukat, különösen a lassu tételben.

Ezután Kardos Marika adott elő egy Chopin-prelude-öt és etude-öt. Játéka friss, fiatalos, hangulatos. Debussy „Reflats dans l'eau“-ját egy vízió hatóerejével adta. Remek technikáját és átérző előadóképességét sok tapssal és virággal ünnepelte a közönség. A ráadásnak játszott Chopin „Hárfa“ gyönyörű elgondolásban érzékeltette a „zongora poétájának“ ezt a remekművét. A műsor utolsó száma: Mendelssohn triója, melynek úgy dramatikusan, mint csapongó harmadik tételét különösen szépen kidolgozva hozta a három fiatal művész. A sikerült kamarazeneest közönsége mély impressziókkal távozott, abban a reményben, hogy ennek a sok szépet ígérő együttesnek további fejlődését is alkalma lesz figyelemmel kísérni

Az AMTE

4. tippszelvénye

Beküldendő március 18-ig, szombat este 6 óráig

1. UDR—AMTE
2. Venus—Kinizsi
3. CAMT—Oltul
4. Carpati—Textila Iasi
5. DVA (Galati)—Rapid
6. Franco Romana—Sp. Studentesc
7. Transilvania—AAC
8. ATE—Olimpia
9. Jiul—NAC
10. Irország—Magyarország

Név:
Lakcím:

(Nevezési díj 5 lejt. Pályázni legalább két tippszelvény beküldésével lehet. Későn érkezett pályázatokat nem vesszük figyelembe Vidékieknél a postai pecsét dátuma mérvadó!)

Április elsejétől életbelép

a szemétfuvarozásra vonatkozó városi kizárólagossági jog

A városi közüzemek igazgatósága tájékoztató közleményt hozott nyilvánosságra arról, hogy április elsejétől kezdődően megkezdik a szemétszállításra vonatkozó városi kizárólagossági jog gyakorlati alkalmazását. A hivatalos közlemény a következőket tartalmazza:

Köztudomásra hozzuk, hogy a községi gazdálkodásról szóló rendelet törvény 2. szakaszának c) bekezdése és a városvezetőség 31758/1938. számú, a belügyminiszterium által jóváhagyott rendelete értelmében, 1939. április elsejétől kezdődően a szemétszállítást a városi közüzemek intézik.

Eppen ezért felhívjuk az összes aradi ingatlan-tulajdonosok és bérlők figyelmét, hogy április elsejétől a városi közüzemek kivül senkinek nem áll jogában a háztartási szeméthulladék elszállítása. Azok a személyek, akik a szemétszállításra és a szemétszállítási díjak bevételezésére felhatalmazást nyernek, megfelelő fényképes igazolványt kapnak és a közüzemek igazgatósága felkéri a közönséget, hogy minden esetben kérje az igazolvány felmutatását.

Az új közigazgatási szabályrendelet elkészítése a háztartási szeméthulladék elszállítása a városvezetőség jelenleg érvényben lévő 15299/935. számú szabályrendeletének intézkedései szerint történik.

Tíz évi kényszermunkáért bünteti Magyarország az értékcsempészeket

Budapestről jelentik: A magyar kormány törvényjavaslatot készít, amellyel a javak kivitelét akarja megakadályozni Magyarországból. A tervezet szerint 10 évi kényszermunkára büntetik azokat, akik értékeket csempészenek át a határon.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. ALEXANDRU-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felesésség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információsiroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Ceauzadi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

Telefon: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás —

PÉNTEK, MÁRCIUS 17.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizálmásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazenekar hangversenyének közvetítése. 19: Időszaki anyagok. 19.15: Wagner-művek közvetítése hangmezeiken. 19.55: Felolvasás. 20.15: Román dalok. 20.35: Szaxofon és éneklőművés. 21: Haydn: Teremtés, oratorium. Hírek: 23.20: Gramofonlemez közvetítése. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Mélyhegedűszámok. 13.40: Hírek. 14: Alálatlan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.20: Pontos időjelzés. 15.35: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Diákféléra. 17.45: Pontos időjelzés. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Liszt: „Zarándoklás évei”. Zongorán. 18.50: Sportközlemények. 19: Tánclemez. 20.30: Az Operaház előadása: „Hoffmann meséi”. 21.30: Külügyi negyedóra. 22.30: Hírek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A rádió szalonzenekara. 1.05: Hírek.

SZOMBAT, MÁRCIUS 18.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizálmásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: A Románia őrsége szervezet órája. 18.15: A munka és vidámság szervezet órája. 19.15: Időszaki anyagok. 19.32

„1939 kritikus év, ha megusszuk, biztosítva van a béke”

Beszélgetés Usborne angol altengernaggal Budapesten

Budapestről jelentik: Usborne angol altengernagy a Szellemi Együttműködés meghívására Bucurestiből Budapestre érkezett. A szikár, összes háju, fiatalos megjelenésű, elegáns viceadmírális már járt Budapesten 1918-ban és 1919-ben amikor az angol dunai flottilla parancsnoka volt. Hat évvel ezelőtt vonult nyugalomba és azóta értékes publicisztikai tevékenységet fejt ki. Külpolitikai tanulmányai előkelő helyet biztosítottak részére az angol szellemi életben és a British Council tagjává választották.

Az altengernagy a sajtó számára adott nyilatkozatában többek között a következőket mondta:

— A British Council — mondotta — olyan egyesítés, amely szellemi kapcsolatokat igyekszik teremteni külföldiekkel. Elnöke Lloyd George, legfőbb védnöke maga az angol király. A British Council arra törekszik, hogy a külföldi közvéleményt tárgyilagosan tájékoztassa az angol viszonyokról, ugyanakkor az angol közvéleményt is megbízható információkkal igyekszik felvilágosítani. De tévedés volna azt hinni, hogy az egyesület működése bármilyen vonatkozásban is propagandisztikus jellegű lenne.

A beszélgetés során még ezeket mondta: — Anglia tudvalevőleg példátlan arányú fegyverkezést folytat, de ennek nincs semmi támadó célzata és kizárólag arra szolgál, hogy Anglia válságos pillanatokban annál döntőbben léphessen fel a béke megmentése érdekében.

— Mostani tanulmányutam folyamán jártam Hollandiában, Romániában s azt tapasztaltam, hogy most egész Európa a háborútól való féltelém pszichózisában él. Nekem az a véleményem, hogy 1939. év még kritikus esztendő, de ha sikerül ezt az évet háború nélkül meguszni, akkor a béke jó időre biztosítva lesz. Elsősorban a nagyhatalmak békés megegyezésére van szükség s ezzel kapcsolatban majd orvoslát nyervek a kis államok sérelmei is.

UJ KÖNYVEK

— Molnár Ferenc: „Őszi utazás”. Molnár Ferencről nyugodtan elmondhatjuk, hogy világhírű író. Legújabb regénye, az „Őszi utazás” a maga nemében páratlan alkotás. Az az izgalmas drámai feszültség, mely Molnár Ferenc színházi sikereit világhíressé tette, regényeiben is előtérbe lép. Molnár regényeit éppen úgy lélegzétvisszafojtva kell olvasnunk, minn ahogy színművel előlrol-véglg izgalomban és feszültségben tudják tartani a nézőteret. Molnár Ferenc korábbi regényeihez (A zenélő angyal, A zöld huszár) képest az új regény, „Az őszi utazás” hatalmas lendületet és emelkedést mutat. Molnár Ferenc: „Őszi utazás” az Athenaeum Nagy Regényei sorozatában jelent meg. (Zilahy A fegyverek visszavétel, Földi Mihály: A házaspár, A század asszonya, A viszony stb. stb.) és szép kiadásban, egészvászson kötésben 178.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár, Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegyzékét.

A Dumitrescu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.05: Felolvasás. 20.20: Vendéglői zene. 21: Üzenet. 21.15: Tánczene. 22: Hírek. 22.15: Lázár Mircea énekel. 22.40: Kabarélemez. 23: Hírek. 23.15: Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó.

13.10: Országos Postászenekar. 13.30: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.45: „Magyaros divatbemutató és kiállítás”. Hangfelvétel. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Cigányzene. 19: Műszaki tanácsadó. 19.20: A rádió szalonzenekar. 20.30: „Tehermájón Egyiptomba”. Utóvras. 21: „Sáros-szepesi vidám-est”. 22.40: Hírek. 23: Beszárty-zenekar. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Jazz. 1.05: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST NYER

Jólfőző mindenek könyvvel jelentkezék. Dr. Sugár, Str. Horia 5., délután 6 órakor. 1330

LAKÁS

Bulevardul Carol 44. szám alatt emeleti urilakás kiadó. Bővebbet ugyanott. földszint. 1283

Garsonlakás fürdőszobával azonnalra kiadó. Str. Duca 20. Érdeklődni a házmesternél. 1263

Egyszobás, konyhás lakás kiadó. Strada Doamna Balasa 93. 1336

Kétszobás és egyszobás, komfortos, uccai lakás és egy kétszobás, konyhás lakás és egy kis szoba kiadó. Str. Nicu Filipescu 35. 1338

Kétszobás, fürdőszobás, uccai lakás május 1-re kiadó. Str. Serban Vodă 2. 1337

VÉTEL-ELADÁS

Veszek régi ékszereket, drágaköveket, ezüstöt a legmagasabb árban. Kun ékszerész. 1318

Jó állapotban levő öntöttvas-fürdőkádát megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Jókarban levő takaréktűzhelyet 2 szítóval megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Mercur-tagok! Férfi-, nő- és gyermekruhát legolcsóbban 6 havi részletre Magasynál vegyünk. 1169

Kézimunkák

Ebédlőasztalterítők, Filc-applikációs terítők, Diványpárnák, Nippalávalók, és más kézimunkák eladók.

FEKETE

Strada Coşbuc 34 sz.

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

Épületfa, kerítésanyag, téglá, mész, cement a legelőnyösebben és kedvező feltételekkel beszerezhető Parkas telepén, Calea Vlaicu. 1333

Eladó olcsón modern „Hornophor” szuper rádió. Cim: Morász, Str. Alexandrescu 31., földszint. 1329

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek, modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen

megbízónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcelán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyegek és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcönöket közvetítünk a temesvári zálogházba, előlegét nyújtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláját megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

Egy portablí lógép sürgősen eladó.

INGATLAN

Magánházat keresek a vasút közelében májusra 120 ezerig. Cim a kiadóba leadni. 1319

A legolcsóbb bevásárlási forrás a Muzsaj József-cég

STRÁJER-EGYENRUHÁK

Teljes egyenruha — — — — — Lei 960
nadrág — — — — — Lei 380
gummikabát — — — — — Lei 650
zöld Loden — — — — — Lei 960
ujlas (Wiendjacke) — — — — — Lei 750
selyem ballon kabát — — — — — Lei 2200
elegáns divatöltöny — — — — — Lei 1460
felöltő — — — — — Lei 1600

MERCUR-KÖNYVEK ÉRVÉNYESEK

KÖLÖNFELEK

Steiss Johann névre szóló iratok elvesztek. megtaláló jutalom ellenében adja le P. Liszka fűszerüzletében, Piata Catedra-lei 1. 1335

Gratoló a nő

megmondja törvényes, üzleti, házassága, vagy szerelmi életét. Lakik: Str. I. C. Bratiann No. 7., az átjáróházban. 1334

HATSCHÉK

Ingatlanforgalmi iroda

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott.)

előnyös ajánlatok:

Az itt hirdetett összes házak fényképét az irodában megtekinthetjük

3 millió: marosparti emeletes luxus bérvilla, több nagylakás, tetőtérasz, nagy park. — 1,600 ezer: ugyanott emeletes új bérház, 6 teljes lakás, modern komfort, jó hozam. — 1,200 ezer: költői út, emeletes sarokbérvilla, háromszoba, hallos, összkomfortos lakások park, nagy front. — 1,250 ezer: belvárosi 1x5, 1x3 szobás, fürdőszobás, gondozott nagy park, szüteményhelyiségek. — 900 ezer: líceumhoz közel új, emeletes bérvilla, 3 köcsőnagy modern lakás, teraszok, hall, park, kedv, fiz felt.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST

a Dunaparton. Előkelő otthoni Polgári árák!

Táviratcim: „Hungar.ote.”

Legújabb jelentéseink:

Angol-francia tanácskozások kezdődnek Londonban

az új politikai helyzet miatt?

Több helyen elérték a magyar honvédcsoportok a lengyel határt

Budapest. A magyar honvédség vezérkar főnöke jelenteti, hogy a magyar honvédség csapatai a szerdán este elért vonalról reggel 8 órakor tovább indultak és tervszerűen haladnak előre a lengyel határ felé.

Beregszászi jelentés szerint a Tisza völgyében előnyomuló honvédség csapatai a Szics gárdisták hátrvédjeivel megütközött. A gárdisták megfutottak és a csapatok tovább üldözik őket. A Szics gárdisták több helyen megnehezítik a csapatok előnyomulását. Az egyik kisebb községben cseh katonai egyenruhába öltözve ágyukat szereztek, de amikor megütközésre került volna sor, az ágyukat kezelő Szics gárdisták megszöktek.

Lepesényről jelentik: Az első magyar járórok a beszéki vasúti állomásnál csütörtökön délután 13 óra 25 perckor elérték a lengyel határt.

Londonba készülnek a francia államférfiak

A francia fővárosban csütörtökön délután az a hír terjedt el, hogy az angol kormány Londonban angol-francia értekezletet szándékozik összehívni, amelyen megvizsgálják az új nemzetközi helyzetet és dönténeket a két kormány magatartásáról. Ezen az értekezleten francia részről nemcsak Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter venne részt, hanem Lebrun elnököt elkísérné Gamelin tábornok, a francia csapatok főparancsnoka és Darlan tengernagy is. Ezt a híradást megerősíteni látszik az a londoni Reuter-jelentés is, amely arról számol be, hogy Lebrun francia köztársasági elnök Daladier kíséretében Londonba utazik. Egyébként szerdán reggel Lebrun köztársasági elnök vezetésével minisztertanácsot tartanak az Elysée-palotában.

Angol jegyzék a német kormányhoz

Henderson berlini angol nagykövét megbízást kapott hogy a német birodalmi kormánynak ányújtsa az angol kormány jegyzékét, amely részletesen ismerteti az angol kormány felfogását az elmúlt 24 óra eseményeiről. A jegyzék lényegében azonos Chamberlain miniszterelnöknek az alsóházban elmondott kijelentésével, a hangja azonban némileg élesebb.

London nem tud semmit Daladier utjáról

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter csütörtök délelőtt hosszas tanácskozást folytatott Chamberlain miniszterelnökkel. Ezután a külügyi hivatalban először a francia nagykövettel, majd pedig a cseh nagykövettel tanácskoztak. Londonban egyébként semmit sem tudnak Daladier állítólagos közeli látogatásáról.

Repülőátmadás fenyegette Prágát..?

Az utolsó 24 órában nagy hangulatváltozás következett be az angol közvéleményben. Bár Csehszlovákia teljes felbomlásába a kormány és a közvélemény egyaránt beletörődött és Anglia nem kíván beleavatkozni a további eseményekbe, Chamberlain megbékülési politikája az egész vonalon bukottnak tekinthető. A lapok a legsötétebb találgatásokkal vannak tele arról, hogy hol és mikor kerül sor újabb német, esetleg olasz katonai lépésre. Eden volt külügyminiszter egyetemes nemzeti kormány megalakítását kívánja, amely a teljes felkészültség és a nemzeti ellenállás állapotába helyezné Angliát és amely összefogná az összes békét és szabadságszerető népeket a további támadások ellen. Az ellenzék azonban Chamberlain miniszterelnök távozását jelöli meg az ilyen egység létrehozásának előfeltételül. Az angol-német kapcsolatok jelentékenyen meglazultak. Most már végkép lefújták a kereskedelmi miniszter és államtitkárának berlini utazását. Helyette Varsóba és onnan Moszkvába fognak utazni. Hír szerint Hacha elnök akkor szánta el magát Csehszlovákia állami létének feladására, amikor megtudta, hogy Prága ellen a németek repülőátmadást készítenek elő.

A prágai szovjet követség menekülése

A lengyel lapok részletesen beszámolnak a cseh állam szétomlásáról. Ismertetik Csehszlovákia és Morvaország történelmét. Külön fejezetben szá-

molnak be a lapok a magyar csapatok előnyomulásáról és bejelentik, hogy a magyar hadsereg egyre közeledik a lengyel határ felé. Megemlítik, hogy az angol politikai körök ezt az akciót magától érthetődő eseményként látják. Foglalkoznak ezután a szlovákiai eseményekkel. Némely lap beszámol a prágai szovjet követség beszüntetéséről és megírja, hogy a szerdára virradó éjszaka a prágai követségről teherautókon hatalmas társakkal szállították el a komintern csehországi fiók központjának rengeteg iratát. Közvetlenül a költözködés befejezése után megérkeztek a hajnali órákban Csehszlovákia területére az első német csapatok.

Cseh menekültek Lengyelországban

Lwow. (Rador.) A Kárpát-Ukrán területéről két csoport cseh menekült érkezett. A menekültek jórészt csendőrök, köztisztviselők és vasutasok, akiket a lengyel határőrség azonnal őrizetbe vett. Az utóbbi jelentések szerint 37 vasúti kocsit érkezett zsúfolva a cseh menekültekkel, akik a legszükségesebb holmit és élelmet hátrahagyva

A szlovák és a ruszin események az angol alsóház előtt

Londonból jelentik: Az alsóházban ma Attlee őrnagy megkérdezte Chamberlain miniszterelnököt, mi a helyzet Délkelet-Európában. A miniszterelnök válaszában hangoztatta, hogy Csehszlovákia megszűlése rendszeresen tovább folyik. Ami Szlovákiát illeti, erre vonatkozóan még nem kapott értesülést, hogy ide valóban bevonultak volna a németek. A ruszin-kérdést illetően hangoztatta, hogy a budapesti angol követ jelentése szerint, a magyar kormány újabb ultimátumot intézett a ruszin kormányhoz és ez az ultimátum szerda este 8 órakor járt le. A magyar kormány követelte a hatalom átadását.

Sinclair képviselő: Tiltakozott-e az angol kormány Németországnál a szlovákiai események miatt?

Chamberlain: Nem.

Sinclair: Szándékozik-e tiltakozni?

Chamberlain: E kérdésre előzetes bejelentés nélkül nem felelhetek.

Attlee őrnagy: Szándékozik-e az angol kormány segíteni a cseh menekülteket, akiknek sorsáért Anglia nagymértékben felelős?

Chamberlain: Ez utóbbi kijelentést nem fogadhatom el. Különben is tudomásom szerint Cseh-Szlovákiát senkinek sem hagyhatja el...

Hétfőig elnapolták a magyar képviselőházat

Általánosságban elfogadták a zsidótörvény-javaslatot

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház ülését délután 12 órakor nyitotta meg újból Darányi Kálmán, a ház elnöke. Bejelentette, hogy a zsidó-javaslat általános tárgyalását folytatják. Ruppert Rezső, mint a kisebbségi vélemény előterjesztője egyórás beszédben csoportosította a javaslat elleni érveket. Délután egy órakor szavazásra került a sor és a ház ulnyomó többsége általánosságban elfogadta a zsidó törvényjavaslatot. Ellene szavaztak a kiszagdapárt egy kisebb töredéke, a pártokivüliek közül Sigray, Rassay és Váczsonyi csoportja és a szociáldemokraták. A disszidensek a javaslatot elfogadták. Miután a javaslat husz szakaszához nyújtottak be módosítást, a ház a törvényjavaslatot kiadta az egyesített bizottságnak és az elnök indítványára hétfőig elnapolta magát. Hétfőn csak formá-

lis ülést tartanak és hétfőn kezdik meg a javaslat részletes vitáját.

Az ülés vége előtt Hubay Kálmán nyilasvezér személyes kérdésében szólalt fel. Elmondotta, hogy március 15-én, szerdán este az operaház diszeldadásán két pályából fiatalemberek tüntettek és éltették Szálait. A fiatalembereket a rendőrségre állították elő és őrizetbe vették őket. Ezzel az ügyvel kapcsolatban Apponyi György gróf az ülés folyamán megjegyzést tett reá. Erre kívánt válaszolni és kijelentette, hogy maga is a legnagyobb megdöbbenéssel értesült az eseményről, amelyet a legmélyebben eítél. Hangsúlyozta, hogy ehhez az eseményhez a nyilaskeresztes pártnak semmi köze nincs. Különben éppen most fogadta Horthy Miklós kormányzó a párt képviselő tagjait. A legkiméletlenebb eljárást követelte a „tüntető gazemberek” ellen. Hubay ezután hódolatul és csodálattal emlékezett meg a magyar kormányzó személyéről.